

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky



Diplomová práce

Rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace

**Analysis of economy of selected contributory
organisation**

Bc. Jitka Čechurová

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jitka Čechurová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace

Název anglicky

Analysis of economy of selected contributory organisation.

Cíle práce

Hlavním cílem DP je rozbor hospodaření 31. základní školy Plzeň, E. Krásnohorské 10, příspěvkového organizace v letech 2009 až 2018. Dílčím cílem práce je podrobná analýza nejdůležitějších ukazatelů hospodaření nákladů a výnosů. V rozboru hospodaření bude věnována pozornost struktuře finančních prostředků, jak jsou využívány, zda jsou jednotlivé fondy v souladu s potřebami organizace a zda jejich naplňování umožnuje v dostatečné míře plnit veškeré úkoly, které jsou této příspěvkové organizaci uloženy. Případné nedostatky a rozdíly budou vyhodnoceny a budou navržena potřebná řešení.

Metodika

Práce bude rozdělena na dvě hlavní části. První část bude teoretická literární rešerše. Zde budou definovány neziskové organizace podle stanovených cílů práce. Čerpání poznatků bude provedeno nejen z dostupné odborné literatury, vydaných zákonů, vyhlášek a dalších předpisů, ale také ze zřizovacích dokumentů a dokumentů organizace.

Druhá část bude praktická. V té bude představena konkrétní příspěvková organizace. Dále bude navazovat analýza ekonomických charakteristik, parametrů a ukazatelů. Podklady pro analýzu budou zpracovány z účetních výkazů organizace, zejména z Rozvahy a Výkazu zisku a ztrát. V případě potřeby budou využity další účetní doklady. Zvolené období bude desetileté, konkrétně roky 2009 – 2018.

Analyzovány budou náklady a výnosy, vždy za hlavní a doplňkovou činnost, majetek organizace, jeho struktura, zdroje fondů a výsledky hospodaření. Pro zpracování bude využita jak horizontální, tak i vertikální analýza.

V další části bude následovat výpočet a analýza poměrových ukazatelů (rentabilita, likvidita, aktivita, ukazatel zadluženosti aj.). Závěry práce budou obsahovat případné návrhy a doporučení pro vybranou příspěvkovou organizaci.

Doporučený rozsah práce

60 – 90 stran

Klíčová slova

Doplňková činnost, dotace, finanční fondy, hlavní činnost, náklady, neziskový sektor, příspěvková organizace, rozpočet, výnosy, zřizovatel.

Doporučené zdroje informací

- KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, ŠTEKR, Karel, 2013. Finanční analýza. Kompexní průvodce s příklady. 2., rozšířené vydání. Praha: Grada publishing. 240 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
- MÁČE, Miroslav, 2006. Finanční analýza obchodních a státních organizací. 1. vyd., Praha: Grada Publishing. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.
- MERLÍČKOVÁ RŮŽÍČKOVÁ, Růžena, 2013. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, Účetnictví, daně. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
- MORÁVEK, Zdeněk, PROKŮPKOVÁ, Danuše, 2016. Příspěvkové organizace 2016 – 2017. 3. aktualizované vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 328 s. ISBN 978-80-7552-310-5.
- OTRUSINOVÁ, Milana, KUBÍČKOVÁ, Dana, 2011. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novelce zákona o účetnictví. 1. vyd., Praha: C. H. Beck. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2015. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, Finance (Grada). 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- RŮČKOVÁ, Petra, 2011. Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi. 4. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. 144 s. ISBN 978-80-247-3916-8.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2020

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 10. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozbor hospodaření vybrané příspěvkové organizace" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jiřímu Čermákovi Ph.D. za podnětné připomínky, rady a odborné vedení diplomové práce. Mé poděkování rovněž patří paní Mgr. Miluši Kurzové, ředitelce 31. ZŠ Plzeň za vstřícný přístup a za umožnění psát práci o této škole.

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje rozboru hospodaření 31. základní školy Plzeň, tedy příspěvkové organizace zřízené městem jako územně samosprávným celkem.

Teoretická část práce se obecněji zabývá problematikou příspěvkových organizací. Vysvětuje, jaká je jejich společenská role a jaké přínosy pro společnost má jejich existence. Dále popisuje specifika jejich postavení, jejich funkce, zákonné vymezení a způsoby zřizování a financování.

Praktická část této diplomové práce se detailně věnuje rozboru hospodaření 31. základní školy Plzeň, aby tak na jednom konkrétním příkladu co nejlépe ilustrovala teze z části obecné. Rozbor je proveden za období deseti let od roku 2009 do roku 2018. Jsou zde zpracovány analýzy účetních výkazů rozvaha a výkazu zisku a ztráty, a to včetně vymezení jejich jednotlivých položek. Každá analýza je doplněna komentovaným rozborem.

V závěru práce je provedeno vyhodnocení dat zjištěných analýzami. Práce poukazuje na silné a slabé stránky hospodaření školy a dává doporučení k řešení zmiňovaných nedostatků. Ve výsledku by závěry této diplomové práce mohly reálně přispět k dalšímu rozvoji organizace.

Klíčová slova

Doplňková činnost, dotace, finanční fondy, hlavní činnost, náklady, neziskový sektor, příspěvková organizace, rozpočet, výnosy, zřizovatel

Abstract

This diploma thesis focuses on the economic performance of the 31st Primary School of Plzeň, i.e. contributory organization established by the municipality as a territorial independent unit.

The theoretical part deals with the issue of contributory organizations in general. It explains their social role and their benefits for the society. It also describes the specifics of their position, function, legal framework and way of establishing and funding.

The practical section of the diploma thesis provides a detailed analysis of the economic performance of the 31st Primary School of Plzeň, to use a specific example to best illustrate the fact from the general part of the work. The analysis has been made for the period of 2009 to 2018, analysing the balance sheet and profit and loss statement, including description of the individual items. Each analysis has been supplemented with comments. It describes the major changes and fluctuations in the individual items, and explains their causes. In most of the analyses, the most prominent jump changes were related to the construction and operation of a multi-purpose sports centre and investments into buildings' repairs and maintenance. The greatest share of costs is formed by the employees' salaries and associated taxes and fees.

The final part of the work provides an evaluation of the data from the analyses. The work points out the strong and weak side of the economic performance of the school and offers some suggestions to deal with the issues mentioned in the analyses. The analyses have shown that the school has been running a wide scope of additional activities and there is still room to extend them and adjust their prices.

The conclusions of the work could help in further development of the organization.

Key words

Additional activity, subsidy, financial funds, main activity, costs, non-profit sector, contributory organization, budget, revenues, establisher

Obsah

1	Úvod.....	11
2	Cíl práce a metodika	12
3	Teoretická východiska	14
3.1	Veřejný sektor	14
3.2	Historie neziskového sektoru v Českých zemích	16
3.3	Příspěvkové organizace.....	18
3.3.1	Státní příspěvkové organizace	19
3.3.2	Příspěvkové organizace územních samosprávných celků	19
3.4	Zřizování příspěvkových organizací	20
3.5	Majetek p. o.....	21
3.6	Financování příspěvkových organizací	23
3.6.1	Financování regionálního školství	24
3.7	Hospodaření příspěvkových organizací	25
3.8	Rozpočet.....	26
3.8.1	Rozpočtový proces	27
3.9	Peněžní fondy	28
3.9.1	Fondy p. o. zřízené ÚSC	28
3.9.2	Investiční fond.....	29
3.9.3	Fond kulturních a sociálních potřeb.....	29
3.9.4	Fond odměn.....	30
3.9.5	Rezervní fond	31
3.9.6	Fondy státní příspěvkové organizace	32
3.10	Vedlejší činnost příspěvkové organizace	32
3.11	Kontrola hospodaření příspěvkových organizací	33
3.12	Finanční analýza.....	35
3.13	Metody a ukazatele finanční analýzy	37
3.13.1	Horizontální analýza tedy trendová metoda.....	37
3.13.2	Vertikální metoda, strukturální	38
3.13.3	Analýza poměrových ukazatelů	38
3.13.4	Ukazatelé rentability	38
3.13.5	Ukazatele likvidity	39
3.13.6	Ukazatele aktivity	39
3.13.7	Ukazatele zadluženosti.....	39
4	Praktická část	41
4.1	Představení školy.....	41
4.2	Zřizovací listina.....	42

4.2.1	Počet žáků školy	42
4.3	Rozvaha.....	43
4.3.1	Rozvaha – absolutní hodnoty.....	43
4.3.2	Rozvaha – horizontální analýza	44
4.3.3	Rozvaha – vertikální analýza	46
4.4	Výkaz zisku a ztráty	47
4.4.1	Výkaz zisku a ztráty - absolutní hodnoty – náklady	48
4.4.2	Výkaz zisku a ztráty – horizontální analýza - náklady	50
4.4.3	Výkaz zisku a ztráty – vertikální analýza – náklady	52
4.4.4	Analýza nákladů	53
4.4.5	Spotřeba materiálu	53
4.4.6	Cestovné.....	55
4.4.7	Náklady na reprezentaci.....	55
4.4.8	Aktivace vnitroorganizačních služeb.....	56
4.4.9	Ostatní služby	56
4.4.10	Mzdové náklady.....	57
4.4.11	Zákonné sociální pojištění	57
4.4.12	Zákonné sociální náklady	58
4.4.13	Jiné sociální náklady	58
4.4.14	Jiné daně a poplatky, pokuty a penále	58
4.4.15	Odpisy dlouhodobého majetku	58
4.4.16	Náklady z DDM.....	58
4.4.17	Ostatní náklady z činnosti.....	59
4.4.18	Výkaz zisku a ztráty - absolutní hodnoty – výnosy	59
4.4.19	Výkaz zisku a ztráty - horizontální analýza – výnosy	60
4.4.20	Výkaz zisku a ztráty - vertikální analýza – výnosy	61
4.4.21	Tržby z prodeje služeb hlavní činnost	61
4.4.22	Aktivace vnitroorganizačních služeb	62
4.4.23	Úroky	62
4.4.24	Zúčtování fondů.....	62
4.4.25	Jiné ostatní výnosy	63
4.4.26	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtu územně samosprávných celků	63
4.4.27	Rozbor výnosů DČ.....	66
4.5	Fondy.....	67
4.5.1	Fond reprodukce majetku	67
4.5.2	Rezervní fond.....	68
4.5.3	Fond odměn	69
4.5.4	Fond kulturních a sociálních potřeb.....	69
4.6	Výsledek hospodaření organizace.....	70
4.6.1	Celkové náklady a výnosy organizace	70

4.6.2	Výsledek hospodaření	71
4.7	Analýza poměrových ukazatelů	72
4.7.1	Ukazatelé rentability	72
4.7.2	Ukazatelé likvidity	74
4.7.3	Ukazatele aktivity	76
4.7.4	Ukazatelé zadluženosti.....	79
5	Závěr.....	83
6	Seznam použitých zdrojů.....	87
7	Seznam tabulek.....	90
8	Přílohy:.....	92

1 Úvod

Neziskové organizace jsou důležitou součástí moderní společnosti. Jsou též součástí neziskového sektoru, který nabývá stále většího významu. Vytváří prostor pro různé typy občanské iniciativy, které působí ve většině sfér společenského života. Tento sektor se velice dynamicky rozvíjí a je předmětem mnoha odborných zájmů. Ve společnosti působí jako alternativa ke státním a soukromým subjektům. Cílem neziskového subjektu není vytváření zisku, ale naopak dosahování užitku různé skupiny lidí v rámci své nabízené služby. Ta je poskytována za nízké poplatky, případně úplně zdarma. Prostředky na svoji činnost získávají neziskové organizace prostřednictvím různých forem dotací a příspěvků. Dalšími možnostmi financování jsou dary od různých subjektů a výnosy z vlastní doplňkové činnosti. V rámci České republiky působí mnoho neziskových organizací. Jedná se zejména o různé typy nadací, zájmových sdružení, obecně prospěšných společností. Dále se jedná o občanská sdružení, politické strany a hnutí a v neposlední řadě i příspěvkové organizace.

Pomocí příspěvkových organizací plní stát svoji povinnost zabezpečovat služby směrem k obyvatelstvu v oblasti vědy, kultury, zdravotní asociální péče, tělesné výchovy a sporu. Mezi jednu z nejdůležitějších služeb patří vzdělání. To je zabezpečováno celou vzdělávací soustavou utvárenou na několika stupních. Základní školství je klíčovou službou, která formuje děti od raného dětství. Poskytuje vzdělání, rozvíjí myšlení a působí na děti v oblasti názorů, hodnot a ve schopnosti společného soužití. Vedle toho jím také vstěpuje návyky vedoucí k systematické činnosti. Bez těchto základů nemůže člověk v dnešní společnosti obstát.

Limitujícím faktorem pro činnost příspěvkových organizací je finanční zabezpečení jejich existence. Tato práce se věnuje rozboru hospodaření školské příspěvkové organizace. Přiblíží systém příspěvků, dotací a dalších zdrojů a nakládání s nimi v rámci vybrané organizace.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této diplomové práce je rozbor hospodaření 31. základní školy Plzeň. Práce je rozdělena na několik částí.

V úvodu je provedeno seznámení s tématem a vytyčen cíl práce. V závěru jsou zobecněny a vyhodnoceny získané poznatky z praktické části. Jsou zde vyhodnoceny silné stránky školy a zároveň je upozorněno na zjištěné vyskytující se nedostatky. Součásí závěru je i návrh jejich řešení a odstranění.

Samotné zpracování tématu je provedeno ve dvou částech. V první části je zpracována literární rešerše. Zde jsou definovány neziskové organizace, jejich práva a povinnosti a plnění cílů, pro které jsou zřízeny. Čerpáno je z dostupné vybrané literatury, vydaných zákonů a předpisů a z nařízení zřizovatele. V neposlední řadě jsou v textu použity i materiály školy, jako je kronika, zřizovací listina a různé organizační směrnice.

V začátku praktické části je představena 31. základní škola. Jsou zde zpracována základní ekonomická data, jak z hlavní, tak doplňkové činnosti pomocí níž škola vytváří hodpodářský zisk. Dále navazuje kompletní analýza ekonomických charakteristik, parametrů a vybraných ukazatelů, které lze pro školu zpracovat. Pro zvýšení vypovídající hodnoty práce bylo zvoleno období deseti let od roku 2009 do roku 2018.

Podkladem byly účetní výkazy, zejména rozvaha a výkaz zisku a ztráty, a veškeré účetní doklady. U všech položek jsou analyzovány náklady a výnosy v oblasti hlavní činnosti a doplňkové činnosti.

Pro oba základní ekonomické výkazy je použita jak horizontální, tak vertikální analýza. Horizontální analýza je zpracována metodou bazického indexu. Nárůst, případný pokles v daném roce (R) vypočten podle vzorce $R / (R - 1) / 100 - 100$. Výsledná hodnota umožňuje zjistit meziroční změnu v procentech.

Z vertikální analýzy lze vyčíst strukturu jednotlivých položek v letech. Opět je udávána v procentech a v případě výkazu zisku a ztráty udává, kolika procenty se každá položka podílí na celkových nákladech a výnosech. Vertikální analýza v případě rozvahy udává procentuální podíl každé položky na celkových aktivech a pasivech. Zároveň je z těchto analýz velmi dobře čitelné, z čeho se jednotlivé položky skládají. Z rozvahy vyplývá, že aktiva jsou tvořena stálými a oběžnými aktivy, včetně jejich dalšího členění. V případě pasiv se jedná o vlastní kapitál a cizí zdroje a jejich další členění. Výkaz zisku a ztráty člení náklady a výnosy na jednotlivé položky, vždy za hlavní a doplňkovou činnost.

Další část práce je věnována tvorbě a čerpání prostředků jednotlivých fondů.

Neméně důležitou částí je rozbor výsledku hospodaření v jednotlivých letech. Zde jsou patrné náklady, výnosy a celkový výsledek hospodaření za hlavní i doplňkovou činnost a jak je s výsledkem naloženo.

Následuje analýza poměrových ukazatelů. Zde je vypočítána rentabilita = celkové náklady / celkové výnosy, hodnota ukazatele by měla mít hodnotu 1 (Knápková, 2014). Nejprve je spočítána rentabilita celková a dále pouze za doplňkovou činnost.

Dalším ukazatelem je likvidita. Je spočítána likvidita běžná = (oběžná aktiva – nespotřebované prostředky EU) / krátkodobé závazky, doporučená hodnota dle Knápkové, 2014 se má hodnota pohybovat v interval 1,5–2.

Následuje likvidita pohotová = (oběžná aktiva – nespotřebované prostředky EU – zásoby) / krátkodobé závazky. Doporučená hodnota se má pohybovat v rozmezí 1–1,5.

Posledním typem likvidity je likvidita peněžní = (krátkodobý finanční majetek – nespotřebované prostředky EU) / krátkodobé závazky. Doporučená hodnota se pohybuje v rozmezí 0,2–0,5. Likvidita ukazuje, jak rychle je organizace schopna dostát svým závazkům. Dále jsou použity vybrané ukazatele aktivity.

Pro potřeby práce byl spočítán obrat krátkodobých pohledávek = krátkodobé pohledávky / výnosy / 360, vyjadřuje kolikadenní výnos je potřebný k úhradě pohledávek.

Obrat stálých aktiv = dlouhodobý hmotný majetek / celkové výnosy. Doba obratu zásob potravin ve školní jídelně = zásoby / výnosy / 360, udává, na kolik dnů vystačí zásoby potravin.

Doba obratu závazků = závazky / tržby / 360, ten vyjadřuje, jak dlouhá doba uplyne od nákupu zásob do jejich úhrady. Je vyjádřena ve dnech.

Posledním uvedeným ukazatelem je ukazatel zadluženosti. V práci je uveden ukazatel zadluženosti celkové = cizí kapitál / aktiva * 100, ten vyjadřuje, kolik procent tvoří cizí kapitál na celkových aktivech.

Dále je vypočítán koeficient opotřebení dlouhodobého majetku = oprávky / dlouhodobá aktiva. Poslední výpočet udává míru investičního rozvoje = celkové investice / odpisy.

Přínos výpočtu všech těchto ukazatelů je detailně zpracován v literární rešerši. V praktické části je uveden jejich výpočet, hodnota a interpretace výsledků.

Zvolené období deseti let je dostačující pro získání přehledu vývoje a změn v jednotlivých položkách a pro analyzování vlivů, které mohly být jejich příčinou.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejný sektor

Veřejný sektor je významnou součástí národního hospodářství. Spolu s privátním sektorem tvoří systém smíšené ekonomiky. Smíšená ekonomika je primárně pojímána jako široká kombinace veřejných a privátních aktivit, které směřují k lidskému zajištění a zejména uspokojení jejich potřeb.¹ Veřejný sektor se skládá z vládních institucí, které tvoří subjekty veřejné správy na všech úrovních státní správy, regulační, jiné agentur a vládních subjektů, jež poskytují služby, které tvoří především vzdělávání, zdravotnictví a bezpečnost. Součástí veřejného sektoru jsou i veřejně vlastněné společnosti. V zemích s vysokou průměrnou mzdou tvoří veřejný sektor 20 – 30 % podílu na hrubém domácím produktu. Nejvyšší podíl na HDP mají skandinávské země.² Pro veřejný sektor je pak charakteristické, že se jedná o vystupování dvou aktérů, a sice státní správy a samosprávy. Jejich role vymezují zákony, a to zejména kompetenční zákon a zákony o zřízení krajů a obcí, které upravují fungování samosprávy. Ve veřejném sektoru působí řada institucí. Mezi ně patří Parlament České republiky, Vláda ČR, ministerstva a další ústřední orgány. K realizaci veřejných politik jsou důležité zejména zdroje, jimiž se zaobírá rozpočtová politika. Za realizaci této rozpočtové politiky odpovídá vždy nejvyšší představitel daného centrálního úřadu – v případě ministerstva je to ministr. Problematiku veřejného sektoru zkoumá řada vědních disciplín. (Ochrana, Pavel, Vítek, 2010, s. 11 - 19)

Jednou z nejvýznamnějších je finanční teorie veřejného sektoru. Její poznatky využívá řada aktérů, do jejichž působnosti patří realizace veřejných politik. Finanční teorie veřejného sektoru jim poskytuje návody k řešení problematiky financování. Velmi důležitá je i ekonomie veřejného sektoru. Ta se zabývá přeměnou příjmů na výdaje. Jejím specifickým znakem je, že se nejedná o ekonomiku tržní, ale je ekonomikou netržní.

¹ JERRY L. PETR. The Nature and Necessity of the Mixed Economy. *Journal of Economic Issues* [online]. 1987, 21(4), 1445-1468 [cit. 2020-03-20]. ISSN 00213624. Dostupné z: <https://www.jstor.org/infozdroje.cz/stable/4225935?seq=1>

² ARUNDEL, Anthony, Carter BLOCH a Barry FERGUSON. Advancing innovation in the public sector: Aligning innovation measurement with policy goals. *RESEARCH POLICY* [online]. 2019, 48(3), 789-798 [cit. 2020-03-28]. DOI: 10.1016/j.respol.2018.12.001. ISSN 00487333. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048733318302956>.

Ekonomika veřejného sektoru předpokládá existenci rozhodovacího a rozdělovacího centra. Na rozdíl od tržní ekonomiky, kde probíhá „hlasování penězi“, tak v ekonomice veřejného sektoru probíhá „hlasování hlasy“. To znamená, že rozhodovací a rozdělovací centrum rozhoduje o účelu použití prostředků a přiděluje je působením mechanizmů veřejné volby. Bud' přímo v podobě dávek (např. podpora v nezaměstnanosti, důchody a další sociální dávky), nebo nepřímo ve formě pořízení veřejného statku (např. veřejné osvětlení, kanalizace a podobně). (Nahodil, 2009, s. 9 - 11)

Veřejný statek musí být poskytován bezplatně a z jeho spotřeby nelze spotrebitele vyloučit. Veřejné statky lze rozdělit na čisté a smíšené. Charakteristickou vlastností čistého veřejného statku je, že omezovat jejich spotřebu není možné a není to ani prospěšné. Zároveň spotřeba dalšího subjektu neznamená další náklady. Příkladem čistého veřejného statku je národní obrana nebo pouliční osvětlení. Většina veřejných statků jsou statky smíšené. Sem jsou zahrnovány služby jako školství, zdravotnictví, doprava nebo kultura. U veřejné služby lze hovořit o materiálním (funkčním) pojetí. To je definováno cíli, úkoly a obsahem veřejných služeb. Představuje tedy souhrn správních, finančních a věcných postupů, které souvisí s poskytováním těchto služeb. Druhým pohledem je institucionální (organizační) pojetí. Toto pojetí říká, kdo je garantem a zároveň kdo poskytuje tyto služby. Garantem a poskytovatelem je obvykle stát, kraj nebo obec. Z hlediska spotrebitele jsou veřejné služby děleny na věcné – to jsou takové, které zabezpečují péči a pomoc, poskytují informace, poznání, ochranu a umožňují osobní aktivity a zážitky – a vedle věcných služeb existují také materiální požitky. Ty mohou být poskytnuty peněžní formou, například jako dávky, podpory a různé příspěvky, nebo hmotnou formou, například jako léky, pomůcky, strava, oblečení a podobně. Další formou může být úřední postup a výstup. Sem lze zahrnout různá rozhodnutí správních řízení, což je například vydání oprávnění k řízení motorových vozidel, vydání zbrojního průkazu, ale i vydání vysvědčení. Lze říci, že platí dvě zásady pro poskytování a zajišťování veřejné služby. Za prvé, že garantem je veřejná správa, ta má k tomu legitimní zmocnění v rámci své věcné a územní působnosti. Druhou zásadou je, že poskytování veřejných služeb je možné realizovat pomocí veřejných a soukromých subjektů. Jejich míra zapojení je dána typem veřejné služby a také požadavkem na optimální a efektivní poskytnutí. Z výše uvedeného lze konstatovat, že veřejné služby mohou být poskytovány interní formou, to znamená pomocí vlastních orgánů, složek, příspěvkových organizací, obchodních společností a nevládních

neziskových společností. Dále můžeme použít externí formu na základě veřejných zakázek, čili smluvním zabezpečením veřejné služby. (Vrabková a kol., 2017, s. 5 – 10)

Veřejný sektor podléhá veřejné kontrole. Veřejný sektor představuje veřejnou část neziskového sektoru, zahrnující veřejně prospěšné neziskové organizace. Neziskový sektor lze chápat jako soubor všech neziskových organizací působících v dané zemi. Tyto neziskové organizace mají základní charakteristiky. Neziskové organizace musí mít formální organizační strukturu. Jsou oddělené od státní správy, mají tedy soukromoprávní povahu. To znamená, že ve vedení těchto organizací nemohou být státní úředníci. Organizace mohou být financovány z veřejných i soukromých zdrojů, ale nerozdělují zisk. Pokud zisk vytvoří, je opětovně použit k plnění cílů organizace. Neziskové organizace mají vlastní pravidla a jsou schopny řídit samy sebe. Posledním charakteristickým znakem je dobrovolná účast na činnostech organizace, většina příjmů plyne od dobrovolných dárců. (Boukal, Vávrová, 2007, s. 7 – 9)

3.2 Historie neziskového sektoru v Českých zemích

Fungování neziskových organizací je jedním z ukazatelů rozvinutosti občanské společnosti. Historie neziskového sektoru na našem území je velmi dlouhá a bohatá. Již od davných věků se lidé sdružovali do různých skupin, komunit a stavů, např. existovaly regionální svazy šlechty, kláštery, ochranné svazy měst nebo příslušnost k různým řemeslnickým cechům a podobně. Již z názvu je patrné, že hlavním spojovacím rysem byl nějaký druh činnosti, příslušnost k určitému řemeslu nebo k církevní organizaci – ty dominovaly v oblasti sociální a zdravotní péče a vzdělávání. Tato situace trvala až do 18. století. Sociální péči zpravidla poskytovaly hospitály, sirotčince a nalezince. Vzdělávací činnost byla provozována zejména rádem jezuitů. Od 18. století probíhala tzv. sekularizace. To znamená, že do sektoru vstupuje stále větší počet mimocírkevních organizací. Díky josefinským reformám v této oblasti rapidně vzrostl význam státu. Ve druhé polovině 18. a v 19. století došlo k velkému rozkvětu spolkové činnosti. Jejími představiteli byly různé spolky, svazy, fondy, kluby, společenství, sdružení, družstva, koalice a mnoho dalších. Po Mnichovské dohodě až do roku 1989, mimo období let 1945–48, došlo k potlačení občanské společnosti. Soukromá společenská činnost násilně zanikla. Tím byl zastaven rozvoj nestátních neziskových organizací. Jejich vývoj byl obnoven až roku 1990, kdy tehdejší Federální shromáždění přijalo zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování

občanů a zákon č. 84/1990 Sb. o právu shromažďování. Těmito zákony byl vymezen nový pojem sdružení, který nahradil zlikvidovaný spolek. Obecně lze poznamenat – jak činí například Pavol Frič ve své zprávě *L'Etat et la secteur non lucratif en République tchèque* -, že se neziskové organizace vždy podílely na znovuoživení demokratického klimatu v zemi své působnosti, což z nich zároveň ale dělalo cíl pro tvrdé represe ze strany autoritativních režimů.³ (Frič, 2010, s. 2) To je nepochybně příklad i neziskových organizací na našem území do roku 1989.

Kromě nevládních neziskových organizací byly definovány organizace příspěvkové, rozpočtové, odbory, politické strany a hnutí, zájmová sdružení, družstva a obchodní společnosti, které nejsou zřizovány za účelem podnikání. Definovány byly také právnické osoby, které byly zřizovány podle samostatných zákonů. Jako příklad lze uvést Českou akademii věd a Českou televizi. Vláda České republiky má svůj vlastní poradní orgán, kterým je Rada vlády pro nestátní a neziskové organizace. Pro řízení a formování neziskového sektoru je velmi důležité i administrativní členění státu do čtrnácti krajů. Jejich činnost a vymezení byly dány *ústavním zákonem č. 374/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávních celků*. Neziskové organizace jsou řešením situací, kdy není možné vytvářet určité činnosti ve společnostech se zaměřením na tvorbu zisku. Pod tímto pojmem si lze představit takové činnosti subjektů, které pozitivně nebo negativně ovlivňují jiné subjekty, aniž by tyto za uvedené služby musely platit. Jako neziskové organizace jsou tedy zakládána občanská sdružení, různé nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a účelová zařízení církví. (Boukal, Vávrová, 2007, s. 11 - 29)

Kromě jiných patří mezi neziskové organizace i územní samosprávné celky – obce a kraje a také různé typy státních fondů. Vyznačují se převahou charakteru veřejné správy. Sem mohou patřit i firmy podnikatelského charakteru, nemůže se však jednat o obchodní společnosti. To platí i pro případ, že nebyly založeny s cílem podnikání. Přesto i takové organizace musí být registrovány jako právnické osoby. Neziskové organizace mají vždy svého zřizovatele. Zakládány jsou dle různých právních předpisů a podléhají registraci na místech jim určených zákonem, podle kterého jsou zřízeny. Jsou vedeny v seznamu

³ FRIČ, Pavol. *L'Etat et le secteur non lucratif en République tchèque. Post-Print [online]*. 2010 [cit. 2020-03-20]. ISSN edsrep. Dostupné z: <https://ideas-repec.org.infozdroje.cz/p/hal/journl/halshs-01163924.html#?>

ekonomických subjektů evidovaným u Českého statistického úřadu, mají přiděleno identifikační číslo. (Merlíčková, 2013, s. 9)

3.3 Příspěvkové organizace

Na našem území existují příspěvkové organizace ve smyslu, v jakém je o nich zmíněno v této práci, od druhé poloviny 20. století, kdy navazují na tradiční veřejné ústavy. Jejich základním posláním je poskytovat veřejné služby, které jsou garantovány jak na státní, tak na i na územně samosprávné úrovni. Ve své činnosti se řídí zvláštními právními předpisy, které upravují jejich vznik, organizaci hospodaření, financování a vztahy. (Vrabková a kol., 2017, s. 17)

Příspěvkové organizace jsou právnické osoby, které jsou zřizovány správními úřady (ministerstvo – zřizovatel) nebo jsou zřízeny zákonem. Ve zřizovací listině mají vymezenou hlavní činnost, která musí být v souladu s činností, kterou má zřizovatel vymezenou ve zvláštním zákoně. Pokud jsou příspěvkové organizace zřízeny zákonem, vymezuje tento zákon jejich hlavní činnost.

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky, které získala hlavní činností nebo které přijala ze státního rozpočtu. Hospodaření se řídí rozpočtem příspěvkové organizace. Ten musí být sestaven jako vyrovnaný a mohou v něm být zahrnutы pouze náklady a výnosy, které souvisí s předmětem hlavní činnosti dané příspěvkové organizace. (Máče, 2006, s. 125, 126)

Pokud by příspěvkové organizace měly výhledově dosahovat vysoké rentability, není vhodné, aby pokračovaly v činnosti jako příspěvkové organizace, ale měly by změnit své svoji právní formu na obchodní společnost. U příspěvkových organizací se předpokládá, že jejich činnost nebude rentabilní, a tak jejich výdaje musí být pokryty prostředky zřizovatele. Pokud by příspěvková organizace dosáhla velkého zisku a její zřizovatel by chtěl uplatnit na tento zisk nárok, mohla by se organizace se zřizovatelem dostat do konfliktu. Příspěvkové organizace jsou tedy primárně zřizovány za účelem neziskové činnosti, a to zejména v oblasti zdravotnictví, sociální péče, školství a tělovýchovy, kultury, zemědělství apod. (Milion, 2000, s. 104 - 116)

Příspěvkové organizace v právní úpravě shodnou s tou, jaká je v České republice, existují pak už pouze na Slovensku. Příspěvkové organizace vznikly v rámci právního systému socialistického Československa, v zahraničí se nevyskytují. Podobné instituty lze

najít v německy mluvících státech nebo také ve Francii. Zde se však jedná pouze o podobnosti, co se týče vazby na financování ze strany státu, nejde o instituce shodné s příspěvkovými organizacemi u v ČR.

Podle typu zřizovatele lze příspěvkové organizace rozdělit do dvou typů. První jsou příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem, které upravuje *zákon č. 205/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů* a dále *zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, ve znění pozdějších předpisů* a *zákon č. 128/2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů*. Druhý typ příspěvkových organizací jsou příspěvkové organizace zřizované státem, které upravuje *zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů*.

3.3.1 Státní příspěvkové organizace

Zřizovateli státních příspěvkových organizací jsou především organizační složky státu, ve většině případů ministerstva. Za jejich závazky ručí stát a příspěvková organizace nemůže bez souhlasu státu zaniknout. Příspěvkové organizace, jak již bylo zmíněno v předcházející kapitole, musí být vždy právnickou osobou. Státní příspěvkové organizace hospodaří s majetkem dle *zákona č. 219/2000 Sb. o majetku ČR, v platném znění*. Organizace nedisponují vlastním majetkem a nemohou majetek ani nabývat. Všechn jejich majetek je zároveň majetkem státu, převod majetku lze uskutečnit pouze prodejem za dodržení stanovených podmínek. Pokud dostanou státní příspěvkové organizace dar, ocení ho a využívají ho ke své činnosti. Tento dar je ale také majetkem státu a musí s ním být podle toho nakládáno. Jak již bylo nastíněno, příspěvkové organizace jsou zřizovány především za účelem vykonávání ztrátové činnosti, kdy tuto jejich ztrátu kompenzuje zřizovatel. Jejich rozpočet je ve většině případů vyrovnaný, to znamená, že příspěvkové organizace nedosahují žádného zisku.⁴ (Vrabková a kol., 2017, s. 20)

3.3.2 Příspěvkové organizace územních samosprávných celků

Příspěvkové organizace územních samosprávných celků jsou nestátní příspěvkové organizace, které jsou v působnosti krajů nebo obcí a hlavního města Prahy. Zřizovatelem je tedy kraj nebo obec. Kraj je územním společenstvím občanů (podle § 1 zákona č.

⁴ Zákon 250/2000 Sb.: o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>. 15. 4. 2019.

129/2000 Sb., o krajích, v platném znění) a obec je územním samosprávným společenstvím občanů (podle § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění), tj. jsou veřejnoprávními korporacemi s vlastním majetkem a právem s tímto majetkem hospodařit přímo a samostatně. Mají vlastní příjmy a právo zřizovat právnické osoby. Na rozdíl od státních příspěvkových organizací a organizačních složek státu mohou příspěvkové organizace územních samosprávných celků nabývat majetek do svého vlastnictví. Mohou provozovat doplňkovou činnost, ale tato činnost musí být ve svém úhrnu zisková. Výkon této činnosti není možné dotovat z veřejných rozpočtů. Poskytuje zejména smíšené veřejné statky v oblasti dopravy, zdravotnictví, školství, kultury a sociálních služeb, pro obyvatele na příslušné úrovni, tedy obecní nebo krajské. O zřízení příspěvkových organizací rozhoduje zastupitelstvo příslušného územně samosprávného celku. Důvodem jejich zřízení mohou být pouze takové činnosti, které spadají do příslušné působnosti daného orgánu. K hospodaření využívají prostředky z vlastní činnosti a prostředky přijaté z rozpočtu zřizovatele. Mezi vlastní příjmy jsou řazeny příjmy z uživatelských poplatků, prostředky ze svých fondů, z peněžních darů, z transferů, z EU, včetně daného státního podílu na financování výdajů a dalších speciálních fondů v rámci EHP. (Vrabková a kol., 2017, s. 21)

3.4 Zřizování příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace mohou být zřízeny organizační složkou státu, krajem nebo obcí. Příspěvkové organizace vznikají vždy rozhodnutím zřizovatele. Účelem zřízení příspěvkových organizací musí být vždy jen takové činnosti, které spadají do samostatné působnosti zřizovatele. O vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat náležitosti stanovené v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů: § 27 „*Ke vniku, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, jímž též určí, v jakém rozsahu přechází její majetek, práva a závazky na nové anebo přejímající organizace. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází uplynutím dne uvedeného v jeho rozhodnutí o zrušení její majetek, práva a závazky na zřizovatele. Ke sloučení nebo splynutí příspěvkové organizace může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož*

zřizovatele.⁵ Zřizovatel je ze zákona povinen kontrolovat hospodaření, rozhodovat a schvalovat činnosti týkající se příspěvkových organizací.

Zřizovací listina musí dle zákona obsahovat úplný název zřizovatele (pokud je zřizovatelem obec, uvádí se také okres), název, sídlo a identifikační číslo příspěvkové organizace, přičemž název musí být zcela unikátní, aby nemohlo dojít k záměně s jinou příspěvkovou organizací, hlavní účel a tomu odpovídající předmět činnosti, označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace, vymezení majetku zřizovatele, který se dává příspěvkové organizaci k hospodaření (tzv. svěřený majetek), vymezení práv umožňujících organizaci plnit se svěřeným majetkem účel, za nímž byla vytvořena - uvádí se zde práva a povinnosti spojené s užíváním majetku, podmínky pro jeho případnou investiční výstavbu, povinnosti ohledně péče a ochrany majetku, pravidla pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojené s případným pronajímáním majetku jiným subjektům apod., okruhy doplňkové činnosti, která navazuje na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců (tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně), vymezení doby, na kterou je organizace zřízena (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 18)

3.5 Majetek p. o.

Majetkem pro potřeby účetnictví, hospodaření a kontroly rozumíme věci nemovité, movité, majetek nehmotný a pohledávky. Vyhláška 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 563/1991 Sb. o účetnictví nabízí několik možností členění majetku. Z hlediska doby použitelnosti dělíme majetek na dlouhodobý a krátkodobý. Hranicí pro stanovení dlouhodobosti je doba použitelnosti delší než jeden rok. Dále majetek dělíme na movitý a nemovitý (nepřemístitelný), hmotný a nehmotný. Z hlediska pořizování majetku je velmi důležité členění majetku na drobný a investiční. Toto dělení je klíčové pro stanovení z jakého zdroje financí budeme hradit náklady na jeho pořízení. Drobný majetek je takový, u kterého pořizovací hodnota hmotného nepřesáhne hranici 40

⁵ Zákon 250/2000 Sb.: o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>. 15. 4. 2019.

tis. Kč a nehmotného majetku 60 tis. Kč. Náklady na tento majetek jsou hrazeny z provozních prostředků organizace. U investičního majetku jde pořízení na vrub investičního fondu a vstupní pořizovací hodnota je vyšší než 40 tis. Kč u hmotného a 60 tis. Kč u nehmotného.

U příspěvkových organizací je velmi důležitý vztah ke zřizovateli. Je obvyklé, že p. o. pořizují majetek do vlastnictví zřizovatele. Vlastníkem je tedy zřizovatel a organizace ho mají svěřený k hospodaření. Zřizovatel stanoví pravidla pro jeho užívání. Tyto zásady jsou obsahem zřizovací listiny. Blíže se jedná o pravidla nebo omezení vztahující se k pronajímání majetku, zvláště k dlouhodobým pronájmům. (Sikora, 2018, s. 86) U těchto pronájmů je obvyklé, že p. o. mohou uzavřít smlouvu o pronájmu až po vyslovení souhlasu zřizovatele. Otázky spojené s krátkodobými pronájmy, obvykle tělocvičen, učeben a jiných prostor, bývají plně v kompetenci ředitelů organizací. (Sikora, 2018, s. 106) Na příslušných majetkových účtech organizace vede majetek svěřený i vlastní, je nutné jej účetně analyticky oddělit. Z uvedeného vyplývá, že kromě svěřeného příspěvkové organizace disponují i majetkem vlastním. Vlastní majetek organizace nabývají z rozhodnutí zřizovatele. Ten může rozhodnout o bezplatném převedení majetku do vlastnictví organizace. Zpravidla se jedná o drobný majetek. Dalším způsobem nabývání vlastního majetku je nákup. Zpravidla bývá ve zřizovací listině stanoveno, za jakých podmínek organizace nabývají vlastní majetek. Dále mohou přijmout majetek darem, ovšem až po vyslovení souhlasu zřizovatele. Takový souhlas je nutný i v případě, kdy organizace majetek zdědí. Poslední možný vztah týkající se majetku je majetek třetích osob. Jedná se o takový majetek, který mají organizace právo užívat na základě smlouvy o výpůjčce, nájemní smlouvy nebo smlouvy o podnájmu. Smlouvy mají stanovit práva a povinnosti smluvních stran. Souhlas zřizovatele bývá požadován u smluv o dlouhodobém pronájmu. O majetku třetích stran organizace vedou evidenci na podrozvahových účtech, které se zobrazují v účetním výkazu Příloha.

Dalším zmíněným druhem majetku jsou pohledávky. Ze vztahu s věřitelem pohledávka představuje nárok na plnění. Každá pohledávka má svoji splatnost, zpravidla určenou smlouvou. Organizace musí aktivně s pohledávkami pracovat, kontrolovat jejich splatnost, upomínat, pokud se tak neděje. Z hlediska splatnosti rozlišujeme pohledávky krátkodobé a dlouhodobé. Hranice pro stanovení, do jaké kategorie pohledávka patří, je jeden rok. V příspěvkových organizacích se vyskytuje zejména pohledávky z obchodních vztahů, za zřizovatelem, státem nebo zaměstnanci. (Sikora, 2018, s. 60)

Příspěvkové organizace nesmí nakupovat akcie či jiné cenné papíry, akceptovat nebo vystavovat směnky nebo být směnečnými ručiteli. Kromě fondu kulturních a sociálních potřeb nejsou oprávněny nikomu poskytnout dar. Rovněž nemohou zřizovat nebo zakládat právnické osoby, případně mít majetkovou účast v právnické osobě, která byla zřízena nebo založena za účelem podnikání. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 27)

3.6 Financování příspěvkových organizací

Financování veřejného sektoru s sebou přináší mnoho problémů. K jejich řešení je nutné si položit několik otázek, a sice: Jaké statky a služby by se měly financovat z veřejných zdrojů? Má být jejich poskytování hrazeno pouze z veřejných zdrojů? Případně má se občan spolupodílet finančně na krytí nákladů za tyto statky a služby? Je logické, že široké spektrum veřejných politik má svá specifika a potýká se s různými specifickými problémy. Z toho vyplývá, že odpověď na uvedené otázky se různí na základě specifikace jednotlivých sektorů. Například oblast školství je považována za jednu z nejvyšších priorit v rámci povinností státu ve většině zemí světa. Výchova a vzdělání mají jeden z rozhodujících vlivů na rozvoj společnosti. Kvalifikovanost je velmi důležitá pro rozvoj celé ekonomiky a tím i posilování demokracie a svobody. Z tohoto pohledu je možné považovat veřejné výdaje do školství za investici zvláštního druhu. Tím je zřejmé, že podíl veřejného sektoru na jeho financování je podstatný, u většiny demokratických států převažující. V oblasti školství je možné hovořit o smíšených veřejných statcích, ale lze též konstatovat, že se zde vyskytují i statky soukromé spotřeby. Je nutné rozlišit dva typy argumentů. Argument pro veřejné financování, který se opírá o specifikum spotřeby veřejných statků a též o využití kapacit a také o vznik efektu černého pasažéra. Argumenty proti veřejnému financování upozorňují na nebezpečí vzniku nadspotřeby těchto statků a služeb, uniformitu jejich spotřeby a efektu přetížení. Lze konstatovat, že tento sektor produkuje svými institucemi především smíšené veřejné statky. Jedná se o částečnou dělitelnost spotřeby.

Školský systém v České republice tvoří základní struktura se třemi pásmi vzdělávání. Jedná se o primární pásmo – zde hovoříme o základním školství, sekundární pásmo – to tvoří učňovské a středoškolské školství, a terciální pásmo – to reprezentuje vysokoškolské vzdělávání. (Ochrana, 2010, str. 107 – 117)

3.6.1 Financování regionálního školství

Školské organizace zřízené obcemi, dobrovolnými svazky obcí (DSO) nebo krají mají jako hlavní zdroj financí pro svoji činnost příspěvky od svého zřizovatele, dotace ze státního rozpočtu a také doplňkovou činnost, pokud ji provozují. Dalšími, často méně významnými zdroji mohou být dary od právnických či fyzických osob. Organizace hospodaří rovněž s finančními prostředky svých vlastních fondů. Těm je věnována další část práce.

Prostředky z rozpočtu jsou rozdělovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Regionální školství tvoří největší část rozpočtu tohoto ministerstva. Finance jsou prostřednictvím MŠMT rozdělovány do jednotlivých krajů. Jedná se o takzvané přímé výdaje, určené na platy učitelů a dalších zaměstnanců ve školách, odměny, odstupné, související odvody sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a také výdaje na učební pomůcky, učebnice a další výdaje bezprostředně související s výukou. V současné době jsou finanční prostředky rozdělovány prostřednictvím republikových normativů z MŠMT do krajů. Normativy představují výši výdajů na vzdělání a školské služby přepočítané na žáka či studenta. Součástí normativů je také vyjádření počtu zaměstnanců na tisíc žáků či studentů. Od 1. 1. 2020 je plánována reforma financování regionálního školství, kdy dojde k zásadní změně. Školy nebudou financovány podle počtu žáků, nýbrž podle počtu odučených hodin, ty se budou přepočítávat tzv. PHmaxem. Zřizovatel poskytuje dotace na neinvestiční výdaje a provozní příspěvky. Tyto prostředky zřizovatelé dostávají jako účelovou dotaci ze státního rozpočtu. Prostředky jsou určeny na provoz budov, zajištění potřebných služeb, odpisů majetku a podobně. Pokud dojde ke změnám v průběhu rozpočtového období, musí být schváleny zřizovatelem. Na konci rozpočtového období se provádí finanční vypořádání.

Vedle své hlavní činnosti školy a školská zařízení mohou vykonávat doplňkovou činnost. Ta navazuje na hlavní činnost, případně se jedná o činnost umožňující využití kvalifikace zaměstnanců. Pomocí ní se získávají finanční prostředky na dofinancování aktivit školy mimo státní rozpočet. Podrobněji je zdroj doplňkové činnosti popsán v další části práce. (Ochrana, 2010, s. 18 – 20)

3.7 Hospodaření příspěvkových organizací

Finanční hospodaření organizačních složek státu a příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu a příspěvkových organizací zřízených územními samosprávnými celky upravuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Finanční hospodaření příspěvkových organizací ovlivňuje především vztah k rozpočtu zřizovatele a také bezprostřední vliv zřizovatele na ekonomické rozhodování příspěvkové organizace. Funkci zřizovatele zastává rada obce nebo rada kraje, u dobrovolných svazků obcí orgán určený ve stanovách svazku. Vždy je nutné důsledně oddělovat investiční a provozní prostředky a rozlišovat hlavní a doplňkovou činnost.

Příspěvkové organizace hospodaří s peněžními prostředky, které přijaly z rozpočtu svého zřizovatele a které získaly vlastní činností, dále s prostředky ze svých fondů nebo s peněžitými dary získanými od fyzických nebo právnických osob. Od svého zřizovatele dostávají příspěvek na provoz. Provozuje-li příspěvkové organizace doplňkovou činnost a z ní generují zisk, mohou ho použít ve prospěch hlavní činnosti. Zřizovatel může uložit i odvod do svého rozpočtu. Jedná se o situaci, kdy plánované výnosy překročí plánované náklady, případně investiční zdroje jsou vyšší než jejich potřeba, nebo p. o. porušila rozpočtovou kázeň. Je také možné změnit vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele v její neprospěch, ale pouze ze závažných příčin. Pokud peněžní prostředky byly stanoveny na konkrétní účel, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta. (Melson, 2000, s. 98 – 116) a také (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 19 - 20)

Dále hospodaří příspěvkové organizace s majetkem. Tím může být majetek svěřený, který zřizovatel předá příspěvkové organizaci k hospodaření či do správy. Dále se může jednat o majetek pronajatý či vypůjčený na základě samostatných smluv. Nebo může jít o majetek vlastní, pořizovaný z investičních zdrojů jako dlouhodobý nebo pořizovaný z nákladů jako drobný majetek. Majetkem rozumíme také pohledávky. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 19 - 20)

3.8 Rozpočet

Rozpočet představuje finanční plán, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku nebo svazku obcí. Rozpočtový rok se shoduje s rokem kalendářním. Rozpočet se sestavuje jako vyrovnaný. Je možné schválit rozpočet jako přebytkový v případě, kdy některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou určeny ke splácení úvěrů z předchozích let.

Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy. Soustřeďují se zde příjmy, které příspěvková organizace získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy, které vygeneruje vlastní činností a které se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Územní rozpočet využívá nenávratný, neekvivalentní a nedobrovolný způsob financování, který je stejný pro všechny veřejné rozpočty. (Provazníková, 2015, s. 51)

Rozpočet je nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a plánované výdaje dané příspěvkové organizace. Rozpočet je tokovou veličinou a na příjmovém a výdajovém účtu nikdy není stav rozpočtovaných příjmů či výdajů. V rozpočtovém období se z došlých příjmů plynule uhrazují výdaje. Může proto docházet k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů územního rozpočtu. Rozpočet je zároveň bilancí příjmů a výdajů za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi. V České republice je toto období totožné s kalendářním rokem.

Rozpočet také slouží jako finanční plán, který má za úkol zajistit solventnost organizace, a to tak, že připouští pouze výdaje, které jsou kryty reálně očekávanými příjmy organizace, existujícími rezervami, případně půjčkami, které lze splatit.

V praxi se lze setkat s takzvaným rozpočtovým omezením. To spočívá ve snaze územních celků vytvořit na příjmové straně dostatečný objem zdrojů, což je často v konfliktu s financováním určitých záměrů a cílů na straně výdajů. Územní celky nejsou finančně soběstačné a mají omezené pravomoci v oblasti ovlivňování příjmů. Proto je vhodné o příjmech uvažovat jako o rozpočtovém omezení. Část výdajů je předem známá, proto je lze kvalifikovaně odhadnout. Příspěvkové organizace by při plánování výdajů měly vycházet z definovaných potřeb. Proto se vytváří analýza současné úrovně výdajů s ohledem na realizaci možných úspor, zvýšení efektivity, provedení změn v poptávce jednotlivých druhů služeb a hledání možností přerozdělení výdajů a podobně. (Provazníková, 2015, s. 52)

Rozpočet p. o. se skládá z několika dílčích rozpočtů. Skládá se z rozpočtu nákladů jak z hlavní, tak z doplňkové činnosti, z rozpočtu přímých nákladů na hlavní i doplňkovou činnost, dále z rozpočtu nepřímých nákladů, který je tvořen provozní režii i režii správní na oba druhy činnosti. Součástí rozpočtu je i rozpočet rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření a jeho přerozdělení do jednotlivých fondů. Velmi důležitý je rozpočet investic, rozpočet vlastních zdrojů financování z obou druhů činností a rozpočet na využití prostředků z vedených finančních fondů. Každý rozpočet můžeme rozdělit na několik fází, kterými prochází jeho postupné sestavování. Je nutné identifikovat jednotlivé programy. Jednotlivé nákladové položky k dosažení cílů každé organizace. Na základě toho je nutné identifikovat přímé náklady, to znamená nákupy, služby, odpisy, osobní náklady a další identifikované náklady. Velmi významnou položkou jsou režijní náklady, které představují nutné náklady k zabezpečení provozu organizace. Tyto náklady se každoročně opakují. V neposlední řadě se stanovují, na základě odhadu a zkušenosti, vlastní výnosy ze všech druhů provozované činnosti. Žádný rozpočet není dogma a nebývá pravidlem, že je bezpodmínečně dodržen. Představuje kvalifikovaný odhad a v průběhu roku se na základě výstupů z finančního účetnictví upřesňují jeho jednotlivé parametry. Zejména se jedná o plnění příjmové a výdajové stránky a využívání dalších prostředků, například fondů, dotací a podobně. Na konci každého období se plnění rozpočtu vyhodnocuje a sestavuje se skutečné čerpání rozpočtu. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 139 - 140)

3.8.1 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje souhrn činností, jež jsou nezbytné pro řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. V České republice se rozpočet sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces je však delší než toto období, zpravidla tento rozpočtový proces trvá 1,5 až 2 roky.

Každý rozpočet prochází určitým procesem postupných kroků, které jsou nezbytné pro jeho kvalitní sestavení. Jedná se o analýzu minulého období a stanovení priorit pro následující rozpočtové období. Na základě toho lze přejít do další etapy, kterou je samostatné sestavní návrhu rozpočtu. Potom rozpočet musí projít procesem projednávání a končeného schválení. V průběhu roku dochází k pravidelné kontrole plnění rozpočtu. Posledním krokem je sestavení závěrečného účtu na konci účetního období. Závěrečný účet prochází následnou kontrolou a schválením. Poslední etapou by měla být aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu na další období. (Provazníková, 2015, s. 63)

Pro strukturu předložení návrhu rozpočtu příspěvkových organizací neexistuje žádný právní předpis. Zejména v oblasti provozních nákladů neexistují jednotící pravidla. Vše je tedy v kompetenci jednotlivých zřizovatelů – záleží na nich, jaké stanoví požadavky na strukturu návrhu rozpočtu. Pro příspěvkové organizace placené z veřejných rozpočtů platí zásada, že pokud není něco striktně povoleno právním předpisem, je to zakázáno. Organizační cíle musí být v souladu s ekonomickými možnostmi. (Valenta, 2004, s. 122, 127)

3.9 Peněžní fondy

3.9.1 Fondy p. o. zřízené ÚSC

Zde je opět nutné odlišit, zda se jedná o příspěvkové organizace územních samosprávných celků nebo o státní příspěvkové organizace. Obec jako územní samosprávný celek může zřizovat peněžní fondy pro konkrétní účely nebo bez účelového určení. Stav peněžních fondů by měl být vždy kryt stavem na bankovním účtu. Peněžní fondy představují takové peněžní prostředky, které jsou vyčleněny na oddělené použití a jsou odděleně i sledovány. U příspěvkových organizací územních samosprávných celků a státních příspěvkových organizací se rozlišují typy peněžních fondů, které mohou tyto jednotky vytvářet. Příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem se řídí zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a mohou dle tohoto zákona vytvářet dva peněžní fondy - investiční fond a fond kulturních a sociálních potřeb. Tyto fondy jsou vždy kryty peněžním bankovním účtem a jsou účelově určeny. Zůstatky těchto fondů se převádějí do následujícího roku. Dále příspěvkové organizace tvoří fondy výsledku hospodaření, sem patří rezervní fond a fond odměn. Tyto fondy se tvoří při rozdělování zlepšeného výsledku hospodaření. Ten je vytvořen, pokud celkové výnosy jsou vyšší než celkové náklady. Plnění těchto fondů schvaluje zřizovatel.⁶ (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 20 - 22)

⁶ Zákon 250/2000 Sb.: o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>. 15. 4. 2019.

3.9.2 Investiční fond

Tento fond slouží ke krytí investičních potřeb příspěvkové organizace. Jeho zdrojem jsou především odpisy hmotného a nehmotného majetku dle schváleného odpisového plánu, investiční dotace od zřizovatele a investiční příspěvky ze státních fondů, výnosy z prodeje hmotného investičního majetku ve vlastnictví příspěvkové organizace, dary a příspěvky od jiných subjektů určené přímo na investiční účely, případně převody z rezervního fondu ve výši odsouhlasené zřizovatelem. Tento fond může být použit v přesně stanovených případech, pouze na investiční výdaje. Prostředky fondu nemohou být využity na provozní výdaje, výjimku tvoří údržba a opravy majetku pořízeného z fondu. Dále lze z fondu hradit investiční úvěry nebo půjčky, může posílit zdroje na financování údržby a opravy majetku používaného pro účely organizace. Na základě nařízení zřizovatele mohou být finanční prostředky odvedeny do jeho rozpočtu. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, str. 24, 25), (Milion, 2000, s. 119 – 122) a také (Vrabková a kol., 2017, s. 24 – 25)

Tvorbu a čerpání fondu investic upravuje § 31 zákona č.250/2000 Sb. Je nutné, aby veškeré investice příspěvkové organizace byly hrazeny výhradně z tohoto fondu investic.

3.9.3 Fond kulturních a sociálních potřeb

Tento fond se řídí zákonem č. 218/2000 Sb., zákonem č. 250/2000 Sb. a vyhláškou Ministerstva financí č. 353/2015 Sb., na základě které se počínaje 1. 1. 2016 zvýšil odvod do tohoto fondu na 1,5 % z ročních nákladů na mzdy a odměny. Od 1. 1. 2017 se tento odvod zvýšil na 2 %. Odvod do fondu není tvořen z dohod o provedení práce a z dohod o pracovní činnosti. Naproti tomu je tvořen z náhrad škod na majetku pořízeném z fondu z peněžních darů určených do fondu a též z příjmů za pronájem rekreačních a sportovních zařízení, na jejichž provoz se přispívá z fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP). Prostředky fondu jsou uloženy na samostatném bankovním účtu příspěvkové organizace. Čerpání prostředků z fondu musí být stanoveno schváleným rozpočtem p. o. a upřesňuje jej vnitřní směrnice organizace. Z uvedeného vyplývá, že v žádném případě fond nesouvisí se zlepšeným hospodářským výsledkem. Smyslem fondu je, aby výhody z něho plynoucí využívali všichni současní pracovníci organizace. Za přesně stanovených podmínek může být využit i pro rodinné příslušníky těchto osob a stejně tak může být využit pro bývalé pracovníky organizace, kteří z ní odešli do svého prvního starobního důchodu. Prostředky fondu mohou být využity i na provoz zařízení sloužících ke kulturnímu a sociálnímu

rozvoji zaměstnanců, k pořízení hmotného majetku, který slouží k potřebám zaměstnanců v uvedených oblastech, může být použit jako příspěvek na závodní stravování zaměstnanců, rekreaci, dovolenou, rehabilitaci, kulturu, sport, vzdělávání, na sociální výpomoci a na půjčky. Lze jej též využít na poskytnutí věcných peněžních darů při různých významných událostech pracovníků. Zajímavou možností použití tohoto fondu je podle ustanovení § 12 vyhlášky č. 114/2000 Sb. ve znění vyhlášky č. 100/2006 Sb. a č. 335/2007 Sb., situace, kdy mohou státní příspěvkové organizace a organizační složky státu hradit z fondu kulturních a sociálních potřeb svým zaměstnancům část příspěvku na penzijní připojištění, a to až do výše 90 % částky, kterou se zaměstnanec zavázal hradit. Příspěvkové organizace zřízené samosprávnými územními celky mohou za své zaměstnance z fondu kulturních a sociálních potřeb hradit penzijní připojištění nebo jeho část. Podle stejných právních předpisů je možné přispívat na soukromé životní pojištění na základě pojistné smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem jako pojistníkem a pojišťovnou, která je oprávněna k vykonávání pojistovací činnosti na území ČR, a to nejvíše do výše 50 % částky pojistného, které se zaměstnanec zavázal uhradit. Musí být dodržena podmínka, že ve smlouvě byla sjednána výplata pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let. (Vrabková a kol, 2017, s. 26), (Milion, 2000, s. 124 – 126) a také (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 21 – 23)

3.9.4 Fond odměn

Prostředky fondu odměn a jejich tvorba úzce souvisí s výší výsledku hospodaření. Návrh výše přídělu do fondu provede organizace, zřizovatel tento návrh musí schválit. Maximální výše nesmí překročit hranici 80 % zlepšeného výsledku hospodaření. Druhou nezbytnou podmínkou je, že nesmí být překročena hranice 80 % stanoveného limitu objemu na platy. Tento fond je primárně určen a na odměny zaměstnanců p. o. Přednostně je fond vyplácen při případném překroční limitu prostředků na platy. Sekundárně pak slouží na výše uvedené odměny. Vše se řídí zvláštními právními předpisy, není přípustné přidělovat do fondu odměn jakékoli prostředky z jiných fondů p. o. Z fondu není možné čerpat částky na dohody o provedení práce nebo na dohody o pracovní činnosti, stejně jako na úhradu sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění zaměstnanců, které se vztahují

k platům z fondu odměn.⁷ (Vrabková a kol, 2017, s. 25 - 26) a také (Milion, 2000, s. 122 - 124) a také (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 21)

3.9.5 Rezervní fond

Plánovaný výsledek hospodaření příspěvkových organizací by měl být vyrovnaný. To znamená, že zdroje, které jsou tvořeny výnosy a přijatým provozním příspěvkem, by měly odpovídat provozním nákladům. Samozřejmě, že lepší výsledek je takový, který vzhledem k rozpočtu zřizovatele dosahuje kladné hodnoty. Tento rozdíl se stává zdrojem rezervního fondu (i fondu odměn). Toto platí, pokud zřizovatel schválí výsledky hospodaření v daném roce. Zřizovatel nemůže rozhodovat o zdroji tohoto fondu. Zdroje tvoří peněžité dary, oprávněně přijaté a do konce roku nespotřebované. Nejlepší variantou je, pokud rezervní fond může sloužit na rozvoj dané činnosti příspěvkových organizací. Prostředky lze použít na řešení časového nedostatku peněžních prostředků, pokud náklady předbíhají výnosy. Tato situace může být řešena i ze strany zřizovatele poskytnutím celoročního příspěvku, případně zrychlené platby nebo mimořádné přechodné vratné finanční výpomoci. Zřizovatel může též odsouhlasit převod z rezervního do investičního fondu. Mezi možnosti dalšího využití rezervního fondu patří úhrada ztráty z předchozích období a také úhrada sankcí za porušení rozpočtové kázně (jedná se o penále, pokuty a odvody z důvodu porušení rozpočtových pravidel, nejdá se o pokuty typu porušení hygienických předpisů a podobně). Tvorbu a čerpání rezervního fondu upravuje zákon č. 250/2000 Sb. § 30. Rezervní fond má mít motivační funkci pro lepší hospodaření příspěvkové organizace.

Dalšími zdroji rezervního fondu mohou být dary a převedené prostředky, jako jsou dotace na úhradu provozních výdajů, které mají být kryty z rozpočtu Evropské unie nebo nespotřebované dotace na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv. Na základě těchto mezinárodních smluv jsou České republike svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru. Tyto prostředky je možné použít pouze na předem stanovený účel. Žádné další zdroje nejsou legislativně povoleny. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 23) také (Vrabková a kol., 2017, s. 25) a (Milion, 2000, s. 117 – 119) a (Sikora, 2018, s. 34 – 56)

⁷ Zákon 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>. 15. 4. 2019.

3.9.6 Fondy státní příspěvkové organizace

Druhým typem peněžních fondů jsou fondy státních příspěvkových organizací. Státní příspěvkové organizace jsou upravovány z hlediska vytváření peněžních fondů zákonem č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Tyto organizace vytváří rezervní fond, fond reprodukce majetku, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb⁸. Liší se tedy pouze v jednom fondu, kdy příspěvkové organizace zřízené ÚSC vytváří fond investic, a státní příspěvkové organizace vytváří fond reprodukce majetku. Otrusinová, Kubíčková (2011, s. 24) popisuje fond investic a fond reprodukce majetku stejně, včetně zdrojů a možnosti použití. Fond reprodukce majetku využívá též dotace ze státních fondů. Dále může využít jako zdroj prostředky maximálně 25 % ze zlepšeného hospodářského výsledku. Nutné je schválení zřizovatele státní p. o. o těchto prostředků do fondu reprodukce majetku.⁹ Zdroje (Vrabková a kol., 2017, s. 25) a také (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 24)

3.10 Vedlejší činnost příspěvkové organizace

Kromě hlavní činnosti, což je činnost, pro kterou jsou organizace zřízeny, mohou p. o. vykonávat i činnost vedlejší. Bývá zpravidla komerčního charakteru s cílem vytvoření zisku a tím zabezpečení dodatečného zdroje financování hlavní činnosti. Tuto činnost mohou organizace vykonávat, pokud mají nedostatečně využity materiální a personální kapacity a odbornosti svých zaměstnanců. Musí však splnit podmínu, že činnost neohrozí kvalitu a rozsah činnosti hlavní. Tato činnost u příspěvkových organizací zřízených územní samosprávou je nazývána činností doplňkovou. Zřizovatelé příspěvkových organizací vymezují okruhy doplňkové činnosti ve zřizovací listině. Okruh povolených doplňkových či jiných činností by měl být formulován v souladu s nařízením vlády č. 278/2008 Sb. Podle tohoto právního předpisu musí tyto činnosti splnit několik podmínek. Zejména pak navazovat na hlavní činnost, pro kterou byly příspěvkové organizace zřízeny. Výkon činnosti nesmí narušovat plnění úkolů organizací. Další podmínkou je, aby tato činnost nebyla ztrátová. Je také zapotřebí odlišit, zda je doplňková činnost v režimu

⁸ Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-218-2000-sb-3443>. 18. 4. 2019.

⁹ Zákon 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>. 18. 4. 2019.

živnostenského zákona, nebo není živností (např. příjmy z pronájmů). Zisk vytvořený touto činností lze použít pouze ve prospěch hlavní činnosti, pokud zřizovatel nepovolí jinak. Podle zákonů č. 250/2000 Sb. a č. 218/2000 Sb. je nutné oddělené sledování hlavní a doplňkové činnosti v účetnictví. Jedná se zejména o to, aby bylo zřejmé, že doplňková činnost není dotována z činnosti hlavní. Výsledek hospodaření je nutné vykazovat za každou činnost zvlášť. Pro tento účel je nutné zvolit příslušné analytické účty, jak k nákladovým, tak k výnosovým syntetickým účtům. Zejména pak se toto týká nákladů na teplo, elektrinu, vodu, úklidové prostředky telefonní hovory, poštovné a podobně. Důležité je zohlednit v nákladech za doplňkovou činnost náklady na platy zaměstnanců. Jako příklad pro podmínky školy lze uvést pronájem tělocvičny, učeben, pořádání kurzů a kroužků, ale i vaření pro veřejnost nebo poskytnutí ploch pro reklamní účely. (Vrabková a kol., 2017, s. 40 - 44)

3.11 Kontrola hospodaření příspěvkových organizací

Každý zřizovatel má povinnost provádět kontrolu hospodaření jím zřízených organizací. Tyto kontroly se řídí zákonem č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě. Mezi hlavní cíle kontrol patří dodržování veškerých předpisů, zajištění ochrany veřejných prostředků proti nehospodárnému, neefektivnímu a neúčelovému nakládání. Z tohoto pohledu je velice důležité dbát na správné provádění operací a zejména pak na jejich průkazném účetním zpracování. Součástí každé příspěvkové organizace by měl být vnitřní kontrolní systém. Ten vytváří podmínky pro hospodárný, efektivní a účelový výkon státní správy. Zároveň musí minimalizovat provozní finanční a právní rizika. Existuje několik typů prováděných kontrol. Prvním typem jsou předběžné kontroly, které posuzují plánované a připravované operace, prověří, zda jsou v souladu se stanovenými úkoly, s právními předpisy, rozpočty, projekty, uzavřenými smlouvami a dalšími rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky. Druhým typem kontroly je kontrola průběžná. Ta prověřuje dodržování daných podmínek a postupů při uskutečňování a vyúčtování schválených operací. Součástí těchto kontrol je i zjištění, zda jsou prováděny přesné a včasné zápis y o operacích v automatizovaných informačních systémech, čímž zajišťují včasnu přípravu veškerých účetních a jiných výkazů, hlášení a zpráv. Posledním typem je následná kontrola. Je zaměřena na prověření, zda předkládané údaje a přehledy o hospodaření zobrazují stav, pohyb a zdroje prostředků a zda odpovídají skutečnostem.

Zároveň se zkoumá, zda jsou veškeré operace v souladu s právními předpisy, zda jsou rozpočty hospodárné, účelně vynakládané a efektivní. Uvedené kontroly probíhají uvnitř organizace a provádí je vedoucí pracovníci. Další kontrolní činnost vykonává zřizovatel, případně jiné kontrolní úřady. Předmětem kontrol mimo výše uvedené se zkoumá také hospodaření v rámci doplňkové činnosti, hospodaření s majetkem, mzdová a personální agenda. Zpravidla bývá zjištěno porušování rozpočtové kázně. Sem řadíme například použití finančních prostředků od zřizovatele v rozporu se stanoveným účelem, nepřiměřená výše převodu finančních prostředků do peněžních fondů oproti tomu, co stanoví zákon nebo jiný právní předpis, neoprávněné použití provozních prostředků, překročení objemu prostředků na platy, kdy chybí krytí z fondu odměn a neprovedení odvodu zřizovateli. (Vrabková a kol., 2017, s. 26 – 28)

Jak vyplývá z výše uvedeného, pro všechny příspěvkové organizace je nezbytně nutné kvalitní vedení účetnictví. Účetní systémy poskytují zásadní informace a podklady pro finanční řízení, které je důležité při rozhodování o zachování formy p. o. Posláním účetnictví je pravdivě a spolehlivě zobrazovat velikost a strukturu majetku, závazků, zdrojů financování a hospodářského výsledku. Pomocí účetnictví je možno provádět kvalitní analýzu stavu hospodaření v čase a dále účetnictví pomáhá při rozhodování do budoucnosti. Neméně důležitá je i možnost porovnání výsledků mezi účetními jednotkami, čímž lze napomáhat k využívání progresivních metod finančního řízení a postupů lépe hospodařících organizací. Účetnictví a zejména pak jeho členění prochází dynamickým vývojem a tím dochází i k rozvoji jeho jednotlivých funkcí, vnitřní struktury, počtu a režimu používaných účtů a také se prohlubuje analytičnost zjišťovaných informací.

Legislativní rámec pro vedení účetnictví je dán zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, novelou č. 304/2008 Sb. s účinností od 1. 1. 2009. Dále je pro p. o. platná vyhláška Ministerstva financí ČR č. 505/2002 Sb. Účetnictví kromě své výše uvedené podstaty a předmětu plní ještě další funkce. Jedná se o funkci registrační. Je to funkce tradiční a historická a představuje vedení soustavných záznamů provázejících hospodaření organizace. Další neméně významnou funkcí je funkce poznávací. V tomto případě hovoříme o situaci, kdy je nutné při řešení sporu při uznávání ochrany a práv věřitele před dlužníkem a obráceně předložit pro daný problém třetí straně k prozkoumání. Tato funkce je důležitá i při řešení sporů mezi organizací a zřizovatelem, neboť rádně vedené účetnictví slouží jako důležitý důkazní prostředek. Funkce kontrolní byla již popsána, účetní podklady jsou velmi důležité při prokazování správného využívání

veřejných prostředků a plnění cílů organizace. Funkce informační slouží pro potřeby podání informace různě orientovaným uživatelům. Každý z nich – například stát, obchodní partneři, banky, věřitelé nebo veřejnost – vždy vyžaduje informace odlišného rozsahu, v odlišné struktuře a podrobnosti. K tomu je nutné přizpůsobovat i primární výstupy z účetnictví. Předposlední funkcí je funkce analytická a komunikační. Funkce vhodně propracovaných analýz se zaměřením na hospodárnost je stále naléhavější a pro praktické potřeby důležitější. Stále více je kladen důraz na proces uspořádaného zjišťování informací a jejich sdělování. Poslední, ale neméně důležitou funkcí, je funkce ekonomická. Poskytuje přehled o finanční situaci rozpočtu, o efektivním využití zdrojů a jejich alokaci. Tím napomáhá k ochraně veřejného majetku, je velmi důležitá při rozhodování o rozpočtování, řízení veřejných toků. Výstupy finančního účetnictví tvoří vstupy pro řízení veřejných financí. (Morávek, Prokůpková, 2016, s. 165 - 170)

3.12 Finanční analýza

Finanční analýza patří mezi složky finančního řízení. Jedná se o metodický nástroj, jenž umožňuje posoudit finanční zdraví organizace. Při finanční analýze je upřednostňována likvidita a rentabilita, ty jsou obrazem finančního zdraví organizace. Za obecný cíl je tedy považováno posouzení finančního zdraví účetní jednotky. Může být rovněž doplnována specifikací silných a slabých stránek, problémy s likviditou a způsoby financování. (Kalouda, 2015, s. 51 – 54)

V prostředí příspěvkových organizací lze konstatovat, že tyto samy neprovádí finanční analýzu a téměř nevyužívají externí specialisty k její tvorbě. V některých organizacích se lze setkat s názorem, že samotné účetnictví je pouze zlo, jehož úkolem je odevzdat požadované výkazy a tím splnit jednu z povinností. Finanční analýza poskytuje důležité informace z účetnictví, které lze využít pro kvalitní provádění finančního řízení organizace. Přinejmenším z ní lze získat takové informace, pomocí nichž lze získat přehled o fungování p. o. a který pomůže při plánování dalších postupů a finančních potřeb dané účetní jednotky. Účetnictví si lze představit jako soubor dat, která jsou pomocí finanční analýzy přetvořena na informace. Pro tento proces lze využít celou řadou metod finanční analýzy, díky nimž lze získat různé informace. Převažujícími zdroji, které tvoří podklad pro finanční analýzu, jsou účetní výkazy. Ty lze specifikovat jako peněžní tok, bilance, rozvaha a výsledovka. Středem tohoto systému je rozvaha. Ta zachycuje majetek z dvou

hledisek. Z hlediska konkrétního majetku, to znamená, z čeho se majetek skládá a jaká je jeho struktura. Toto hledisko představuje dlouhodobá a oběžná aktiva. Druhé hledisko představuje zdroje. Ty definují původ majetku – z čeho byl pořízen. Ostatní bilance jsou odvozené a představují proces tvorby zisku nebo ztráty a tzv. cash-flow, které prezentuje výkaz o peněžních tocích. Cash-flow ukazuje změny stavu peněžních prostředků. Samotná analýza je časově náročná, nákladná, jak z hlediska finančního, tak z hlediska profesionálního. (Morávek, Mockovčiaková, Prokůpková, 2012, s. 199 - 204)

Hlavní oblastí finanční analýzy je běžné hospodaření, investiční činnost a její financování a hospodaření s majetkem. Mezi analyzovaná kritéria ve veřejném sektoru patří rentabilita, ta představuje hospodárné a efektivní využívání prostředků s ohledem na optimální dosažený efekt vzhledem k vynaloženým prostředkům. U neziskových subjektů lze rentabilitu hodnotit s ohledem na minimalizace ztráty (cílem není zisk). U rozpočtově hospodařících subjektů je hodnotícím kritériem úspora rozpočtových výdajů při zachování rozsahu a kvality. Druhým kritériem je schopnost hradit splatné závazky. U rozpočtových organizací nejde o dostatek likvidních prostředků, ale spíše o časové sladění potřeby a získávání peněžních prostředků. Třetím kritériem, i když v podmírkách p. o. možná problematickým, je stupeň finanční nezávislosti vlastníka. Jedná se zejména o posun svěřených prostředků do pozice kapitálu. Zde je důležité dbát na jeho uchování a rozmnožení, případně využití k cizím zdrojům při zachování většinového vlastnictví. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 85 – 86)

Úspěšnost finanční analýzy a s ní i možnost získání kvalitních informací závisí na kvalitě vstupů. Ty by mely být co nejkomplexnější. Základní data jsou tedy čerpána především z účetních výkazů. Ty můžeme rozdělit do dvou částí. Finanční účetní výkazy, ty poskytují přehled o stavu a struktuře majetku, zdrojích, výsledku hospodaření a finančních tocích. Dalším druhem výkazů jsou vnitřní účetní výkazy. Ty vychází z individuálních potřeb každého subjektu a slouží pouze ke zpřesnění finanční analýzy. Základními výkazy jsou rozvaha, výkaz zisku a ztrát a příloha účetní závěrky. V rámci organizace se používá současně analýza všech účetních výkazů. Každý výkaz poskytuje jiná data, která dávají obraz z jiné oblasti finančního řízení. (Růčková, 2011, s. 21 – 22, 102)

3.13 Metody a ukazatele finanční analýzy

Metody a postupy, jež jsou požívány při zpracovávání finanční analýzy, jsou standardizované, tradiční a jednoduché. Mezi základní metody patří analýza stavových (absolutních) ukazatelů. Pomocí této metody analyzujeme finanční a majetkovou strukturu, při tom používáme tzv. horizontální analýzu, ta je též nazývána analýza trendů.

Druhým nástrojem je vertikální analýza. Ta představuje procentuální rozbor jednotlivých položek, například rozvahy. Další je analýza tokových ukazatelů. Zde jsou analyzovány především výnosy, náklady, v prostředí firem ještě zisk a cash-flow. Opět je vhodná metoda vertikální i horizontální analýzy.

V příspěvkových organizacích je hojně využívána analýza poměrových ukazatelů. Jedná se především o analýzu likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti a dalších dle potřeby. Lze říci, že o datech, která obsahují účetní výkazy, hovoříme jako o absolutních ukazatelích. Rozvaha obsahuje data k určitému okamžiku. V tomto případě hovoříme o stavových ukazatelích. Naproti tomu výkaz zisku a ztráty předkládá výnosy a náklady za určitou dobu, tedy tokové ukazatele. Pokud je proveden rozdíl u stavových ukazatelů, tedy rozvahy, je získán tzv. rozdílový ukazatel, pokud je dáván jakýkoliv údaj do poměru s jiným údajem, je získán poměrový ukazatel. (Knápková, Pavelková, Štekl, 2013, s. 61 – 66)

3.13.1 Horizontální analýza tedy trendová metoda

Při použití této metody je zjišťována změna určité hodnoty proti předchozímu roku nebo v jiném časovém období. Výsledkem je absolutní hodnota, ta je vyjádřena absolutním rozdílem počtu jednotek. Je možné tuto analýzu provádět i v relativní výši, tedy poměrem. Tím je získáno procentuální vyjádření rozdílu. Z důvodu, že analýza je prováděna ve výkazu po řádcích, je nazývána metodou horizontální. (Máče, 2006, s. 29 – 30)

Na základě takto zjištěných údajů lze porovnávat vliv jednotlivých položek a jejich případné změny k položkám jiným. Tím lze například zjistit, jaký vliv mají náklady na hospodářský výsledek. Stejně tak lze zjistit, jak se mění kompletní mzdové náklady organizace v závislosti na rozšiřování mimoškolní činnosti a podobně a mnoho dalších velmi ceněných porovnání.

3.13.2 Vertikální metoda, strukturální

Tato metoda porovnává jednotlivé položky v daném časovém období na určitém celku. Například v rozvaze tvoří tuto základnu celkový stav aktiv a pasiv. Jednotlivé položky aktiv jsou vyjádřeny v procentuálním stavu k celkovým aktivům, která tvoří 100 % základu. To poskytuje informace i o tom, do kterých položek v jednotlivých letech organizace investovala své finanční prostředky. Při analýze pasiv tato metoda poskytuje přehled o tom, jaké byly použity zdroje. Dále je možné z údajů zjistit, jak organizace využívá krátkodobý a dlouhodobý kapitál, případně jaká je návratnost zdrojů. (Máče, 2006, s. 23 – 31)

Obě tyto metody je možné využít pro kontrolu plnění rozpočtu, napomáhají identifikovat nejvýraznější změny položek. To umožňuje identifikovat činnosti, kterým je potřeba věnovat zvýšenou pozornost a přispívá ke snaze odhalit rezervy ve využívání prostředků jednotlivých položek. Případným výstupem může být jejich nadhodnocené financování nebo podfinancování. To je možné využít jako podklad při jednání se zřizovatelem o změně jednotlivých položek rozpočtu. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 92 – 95) a také (Morávek, Mockovčiaková, Prokůpková, 2012, s. 214 – 223)

3.13.3 Analýza poměrových ukazatelů

Tento typ analýzy patří mezi základní nástroje finanční analýzy. Charakterizuje vzájemný vztah dvou položek z výkazu prostřednictvím jejich podílu. Mezi položkami uvedenými do poměru musí existovat souvislost. Z tohoto důvodu je nutné velmi dobře zvážit, co je předmětem provedené analýzy. Poměrových ukazatelů existuje celá řada. Jsou účelně sdružovány do skupin. Vybrané typy jednotlivých ukazatelů včetně vzorců a limitních hodnot jsou uvedeny v části cíle a metodiky práce. V praktické části je proveden konkrétní výpočet jednotlivých zkoumaných ukazatelů

3.13.4 Ukazatelé rentability

Ukazatelé rentability zjišťují podíl mezi ziskem a výší zdrojů, případně jednotlivých typů zdrojů, jež byly vynaloženy k jeho vytvoření. K tomuto účelu jsou používány údaje jak z výkazu zisku a ztráty, tak z rozvahy. Záleží na hodnotách, které jsou dosazeny do daného vzorce. Lze dosazovat celková aktiva, případně vlastní zdroje, nebo zdroje od zřizovatele, případně zdroje z dotací. Naproti tomu do čitatele lze dosadit zisk

před úrokem a zdaněním. Tím lze zjistit například rentabilitu celkového kapitálu, vlastního kapitálu, ale také nákladovost, pokud je proveden poměr nákladů k tržbám (Máče, 2006, s. 33 – 34)

3.13.5 Ukazatele likvidity

Tyto ukazatele vypovídají o schopnosti účetní jednotky dostát svým finančním závazkům a uhradit je v termínu splatnosti. Aby toho účetní jednotka byla schopná, musí mít část svých aktiv v takové formě, kterou lze rychle přeměnit na peníze. Likvidita je prakticky opakem rentability. Rozlišujeme likviditu běžnou, ta je vyjádřena podílem krátkodobých závazků k oběžným aktivům. Tento ukazatel může být snadno zkreslen strukturou oběžných aktiv. Potom lze obtížně zjistit problém, který je spojen s platební neschopností. Dále lze vyčíslit likviditu pohotovou. Ta ukazuje skutečně použitelnou výši aktiv tím, že eliminuje např. zásoby. To znamená, že je od nich očištěna. Dalším velice užitečným ukazatelem je okamžitá likvidita. Místo oběžných aktiv do výpočtu dosazuje pouze peníze hotové a na běžných účtech, případně krátkodobý finanční majetek. To znamená, že obchodní aktiva představují pouze finanční prostředky, které lze ihned, případně ve velmi krátké době použít na úhradu závazků. (Máče, 2006, s. 34 – 35)

3.13.6 Ukazatele aktivity

Tyto ukazatele podávají informaci o tom, jak jednotka efektivně hospodaří se svými aktivy. Jsou vyjádřeny buď jako ukazatele počtu obrátek nebo doby obratu. Například zásob, případně majetku. U počtu obrátek je sledováno kolikrát se určitý majetek obrátí ve stanoveném čase, u doby obratu je sledováno, po jakou dobu je majetek vázán. Je rozlišováno několik typů – obrat celkových aktiv, doba obratu zásob, doba obratu závazků, případně doba obratu pohledávek. V čitateli jsou vždy dány průměrné zásoby, závazky nebo pohledávky, do jmenovatele se dosazují tržby dělené počtem dnů v roce. (Máče, 2006, s. 35 – 36)

3.13.7 Ukazatele zadluženosti

Zadlužeností je rozuměna míra financování vlastních aktivit při použití buď vlastních, nebo cizích zdrojů. Cizí zdroje jsou používány, pokud jejich výnos přesahuje náklady na ně, to znamená úroky. Zjišťována je celková zadluženost, z kolika procent jsou celková

aktiva kryta cizím kapitálem. Čím vyšší číslo, tím vyšší míra zadluženosti. Zadluženost vlastního kapitálu udává poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Úrokové pokrytí ukazuje, do jaké míry jsou úroky kryty ziskem. Čím vyšší je tato hodnota, tím je firma finančně stabilnější. (Máče, 2006, s. 37)

4 Praktická část

4.1 Představení školy

Organizace, jež je předmětem této praktické části, byla slavnostně otevřena 1. září 1976 jako 31. základní devítiletá škola. V prvním školním roce školu navštěvovalo 611 žáků. Bylo otevřeno 22 tříd a vyučovalo zde 27 pedagogů. Ve školní budově bylo 22 učeben, 6 odborných pracoven, dvě tělocvičny a dvě školní dílny a pavilon mimoškolní výchovy, který využívala školní družina. Součástí školy byla i školní jídelna.¹⁰ V průběhu let se škola rozrůstala a modernizovala. Dnes se zaměřuje na výchovu žáků ke sportu, v každém ročníku jsou sportovní třídy. V rámci učebních programů je realizována rozšířená výuka tělesné výchovy. Pro tento účel je škola vybavena několika sportovišti. Jedná se o dvě tělocvičny s plochou téměř 290 m², včetně veškerého nutného sociálního vybavení. Poslední rekonstrukce tohoto zařízení proběhla v roce 1998. Mezi další vybavení patří venkovní areál čítající čtyři hřiště na házenou a košíkovou. Součástí je také atletický ovál a tenisová zed'. V roce 2000 byla dokončena dvouletá rekonstrukce těchto hřišť ve výši 4 mil. Kč. V rámci této rekonstrukce byly vyměněny povrchy hřišť, a sice u hřiště na košíkovou, které má nyní umělý povrch stejně jako tenisový kurt. Hřiště na házenou mají moderní povrch z umělé trávy. V rámci rekonstrukce bylo zrealizováno i dětské hřiště s inline dráhou.

Velkou investicí bylo vybudování víceúčelové sportovní haly s velice kvalitním zázemím. Tuto halu lze využít pro všechny druhy sálových sportů. Hala má i vlastní tribunu s kapacitou 300 míst. Nákladem 39 milionů Kč halu financovalo Statutární město Plzeň, MF ČR ÚMO Plzeň 1 a 31. ZŠ. Hala byla uvedena do provozu v roce 2009.

Jako jedna z prvních škol v Plzni byla 31. ZŠ stavebně upravena jako bezbariérová. To umožňuje dlouhodobou integraci dětí především s pohybovými handicapami.

¹⁰ Zdroj Kronika školy. Dostupné na vedení školy.

4.2 Zřizovací listina

Od 1. 1. 2001 škola získala právní subjektivitu. Zřizovatelem je Statutární město Plzeň. 31. ZŠ je jedna z 26 základních škol v Plzni, kde je zřizovatelem Statutární město Plzeň.

Pro tento účel byla vydána zřizovací listina. Zde je vymezen předmět hlavní činnosti, kam kromě poskytování základního vzdělání patří zajištění školní družiny pro žáky prvního stupně, školního stravování pro žáky a zaměstnance, včetně ostatních škol a předškolních zařízení. Dalším úkolem je speciální péče o tělesně postižené žáky a vzhledem k speciálnímu zaměření školy také výchova a rozvoj talentované mládeže. Mezi doplňkovou činnost bylo zahrnuto zajištění stravování pro veřejnost, výkon správy svěřeného majetku a zajištění vzdělávacích a tělovýchovných činností v rámci volného času dětí a mládeže. Dále je tímto dokumentem stanovenovo vymezení majetku a povinnosti při hospodaření s ním, včetně odpovědnosti za způsobené škody.

V roce 2003 byla vydána nová zřizovací listina, ta obsahuje rozšíření případně upřesnění některých ustanovení, která byla zavedena do praxe v předešlých dvou letech. Zatím poslední zřizovací listina byla vydána 1. 2. 2018. Mezi touto a předešlou listinou byly vydávány různé dodatky týkající se především aktualizovaného stavu majetku a nových požadavků ze strany zřizovatele, případně legislativy. Poslední listina z roku 2018 je souhrnem těchto doplňků, úprav a nařízení.

4.2.1 Počet žáků školy

Tabulka 1: Počty žáků 31. ZŠ v období let 2009 – 2018

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet žáků školy	678	676	738	798	794	815	843	830	827	840

Zdroj: vlastní zpracování ze zahajovacího výkazu, 2019

K 30. 9. 2018 školu navštěvovalo 840 žáků. Ve sledovaném období deseti let se počet žáků zvýšil z původních 678 k 30. 9. 2009 na současných 840 k 30. 9. 2018. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán mezi roky 2010 a 2011, kdy počet vzrostl o 62 žáků. V dalších letech se počet žáků neustále zvyšuje. To souvisí s nástupem dětí populačně silnějších ročníků z druhé poloviny devadesátých let do školy.

4.3 Rozvaha

K základním ukazatelům fungování každé organizace jsou určeny dva základní přehledy. Jedná se o účetní výkaz Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty.

Následující část je věnována rozboru jednotlivých výkazů a položek, ze kterých se skládají. Práce se věnuje období deseti let od roku 2009 do roku 2018.

4.3.1 Rozvaha – absolutní hodnoty

Tabulka 2: Rozvaha, absolutní hodnoty (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aktiva celkem	104042	103627	103438	110544	108657	105458	105659	108495	112985	116130
Stálá aktiva	99439	98046	95772	102870	101003	99234	97411	99363	98908	103102
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	99439	98046	95768	102866	101000	99234	97411	99363	98908	103102
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé pohledávky	0	0	4	4	3	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	4603	5581	7666	7674	7653	6224	8248	9132	14077	13028
Zásoby	95	95	76	57	39	28	33	63	50	54
Krátkodobé pohledávky	937	1148	2652	3149	2864	1502	1939	1369	2306	2068
Krátkodobý finanční majetek	3571	4338	4938	4468	4750	4694	6276	7700	11721	10906
Pasiva celkem	104042	103627	103438	110544	108657	105458	105659	108495	112985	116130
Vlastní kapitál	100372	99716	98129	104060	102242	100325	99391	102312	105519	108565
Jmění účetní jednotky	99541	98147	95869	102968	101102	99336	97513	99464	99010	103204
Fondy účetní jednotky	649	1520	2215	1089	692	564	901	2103	6297	5352
Výsledek hospodaření	182	49	45	3	448	425	977	745	212	9
Cizí zdroje	3670	3911	5309	6484	6414	5133	6268	6183	7466	7565
Rezervy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0	0	0	0	0	1824	1661
Krátkodobé závazky	3670	3911	5309	6484	6414	5133	6268	6183	5642	5905

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu rozvaha, 2019

Rozvaha ukazuje ucelený přehled o majetku, jeho struktuře a zdrojích krytí. Majetek je tvořen majetkem dlouhodobým hmotným, nehmotným, zásobami, pohledávkami a finančním majetkem. Zdroje krytí jsou tvořeny vlastním a cizím kapitálem.

4.3.2 Rozvaha – horizontální analýza

Tabulka 3: Horizontální analýza rozvahy (v %)

Rok	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Aktiva celkem	-0,40	-0,18	6,87	-1,71	-2,94	0,19	2,68	4,14	2,78
Stálá aktiva	-1,40	-2,23	7,41	-1,81	-1,75	-1,84	2,00	-0,46	4,24
Dlouhodobý nehmotný majetek									
Dlouhodobý hmotný majetek	-1,40	-2,32	7,41	-1,81	-1,75	-1,84	2,00	-0,46	4,24
Dlouhodobý finanční majetek									
Dlouhodobé pohledávky				-25	-100				
Oběžná aktiva	21,25	37,36	0,10	-0,27	-18,67	32,52	10,72	54,15	-7,45
Zásoby	0,00	-20,00	-25,00	-31,58	-28,21	17,86	90,91	-20,63	8,00
Krátkodobé pohledávky	22,52	131,01	18,74	-9,05	-47,56	29,09	-29,40	68,44	-10,32
Krátkodobý finanční majetek	21,48	13,83	-9,52	6,31	-1,18	33,70	22,69	52,22	-6,95
Pasiva celkem	-0,40	-0,18	6,87	-1,71	-2,94	0,19	2,68	4,14	2,78
Vlastní kapitál	-0,65	-1,59	6,04	-1,75	-1,87	-0,93	2,94	3,13	2,89
Jmění účetní jednotky	-1,40	-2,32	7,40	-1,81	-1,75	-1,84	2,00	-0,46	4,24
Fondy účetní jednotky	134,21	45,72	-50,84	-36,46	-18,50	59,75	133,41	199,43	-15,01
Výsledek hospodaření	-73,08	-8,16	-93,33	14833	-5,13	129,88	-23,75	-71,54	-95,75
Cizí zdroje	6,57	35,75	22,13	-1,08	-19,97	22,11	-1,36	20,75	1,33
Rezervy									
Dlouhodobé závazky								1824	1661
Krátkodobé závazky	6,57	35,75	22,13	-1,08	-19,97	22,11	-1,36	-8,75	4,64

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu rozvaha, 2019

V této tabulce je přehledně vidět, jak se v jednotlivých letech měnila celková aktiva a pasiva. Jednotlivé údaje vyčíslují procentuální změnu mezi dvěma po sobě jdoucími roky, jež jsou uvedeny v údaji rok. Z uvedené analýzy je patrné, že až na drobné výkyvy se meziroční změna stálých aktiv pohybuje v rozsahu + / - 2 %. Pouze v roce 2011 a 2012 došlo k nárůstu o 7,0 mil. Kč rekonstrukcí víceúčelového hřiště a změnu mezi roky 2017 a 2018 o 4,2 mil. Kč způsobilo pořízení nové LAN sítě a nových odborných učeben.

Stálá aktiva jsou dána výhradně dlouhodobým hmotným majetkem, s výjimkou let 2011 a 2013 přispěly minimální měrou dlouhodobé pohledávky. Oběžná aktiva jsou ve značné míře ovlivněna krátkodobými pohledávkami. Jejich vývoj je dynamičtější než vývoj stálých aktiv. Z této analýzy vplývá, že dochází ke značnému kolísání. Největší nastalo v roce 2011 a v roce 2017 směrem nahoru a naopak k největšímu poklesu došlo v roce

2014. Tyto pohledávky jsou dány pohledávkami za projekty Operační program vzdělání ke konkurenceschopnosti a Operační program vědy, výzkumu, vzdělávání.

V případě zásob je vidět postupné snižování od roku 2011 do roku 2014. Od počátku roku 2015 dochází k opětovnému navyšování stavu zásob. Největší skokové zvýšení nastalo v roce 2016. Oblast krátkodobého finančního majetku vykazuje konstantní výkyvy nahoru a dolů. Pouze v letech 2015 a 2017 došlo k výraznějšímu nárůstu o 4 mil. Kč. To bylo způsobeno vysokými zůstatky fondů. V prosinci 2017 škola obdržela investiční transfer 1,6 mil. Kč a zároveň v rezervním fondu byl nespotřebovaný zůstatek dotace z EU.

Pasiva vykazují drobné výkyvy, mimo rok 2012, kdy došlo k nárůstu o 7 mil. Kč. K většímu nárůstu došlo i v letech 2016 a 2018. Vlastní kapitál je tvořen jměním účetní jednotky, které osciluje s určitými výkyvy – nejvyšší v roce 2012, kolem 100 mil. Kč. Další výraznější posun o 4 mil. Kč nastal v roce 2018.

Další sledovanou hodnotou jsou fondy účetní jednotky. Jejich tvorbě, čerpání a zůstatkům je podrobně věnována část č. 4. 5 této práce. Jak již bylo zmíněno, k největšímu nárůstu prostředků fondů došlo v roce 2017 – až o 4 mil. Kč.

Poslední položkou je výsledek hospodaření. V rozvaze je vidět nárůst hodnoty výsledku hospodaření. V letech 2013 až 2017 je zřejmý nárůst jeho hodnot. Výsledek hospodaření byl převeden do rezervního fondu, kde prostředky byly určeny jako rezerva na krytí investičních akcí. Oblast cizích zdrojů ovlivňuje dlouhodobé závazky, jež se objevují v roce 2017 a 2018. Jedná se o prostředky víceletých dotací z EU. Další položkou jsou krátkodobé závazky. Ty jsou tvořeny zejména odvody sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění a daní a dohadnými účty pasivními.

4.3.3 Rozvaha – vertikální analýza

Tabulka 4: Vertikální analýza rozvahy (v %)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aktiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Stálá aktiva	95,58	94,61	92,59	93,06	92,96	94,10	92,19	91,58	87,54	88,78
Dlouhodobý nehmotný majetek										
Dlouhodobý hmotný majetek	95,58	94,61	92,59	93,06	92,96	94,10	92,19	91,58	87,54	88,78
Dlouhodobý finanční majetek										
Dlouhodobé pohledávky										
Oběžná aktiva	4,42	5,39	7,41	6,94	7,04	5,90	7,18	8,42	12,46	11,22
Zásoby	0,09	0,09	0,07	0,05	0,04	0,03	0,03	0,06	0,04	0,05
Krátkodobé pohledávky	0,90	1,11	2,56	2,85	2,64	1,42	1,84	1,26	2,04	1,78
Krátkodobý finanční majetek	3,43	4,19	4,77	4,04	4,37	4,45	5,94	7,10	10,37	9,39
Pasiva celkem	100,00									
Vlastní kapitál	96,47	96,23	94,87	94,13	94,10	95,13	94,07	94,30	93,39	93,49
Jmění účetní jednotky	95,67	94,71	92,68	93,15	93,05	94,19	92,29	91,68	87,63	88,87
Fondy účetní jednotky	0,62	1,47	2,14	0,99	0,64	0,53	0,85	1,94	5,57	4,61
Výsledek hospodaření	0,17	0,05	0,04	0,00	0,41	0,40	0,92	0,69	0,19	0,01
Cizí zdroje	3,53	3,77	5,13	5,87	5,90	4,87	5,93	5,70	6,61	6,51
Rezervy										
Dlouhodobé závazky									1,62	1,43
Krátkodobé závazky	3,53	3,77	5,13	5,87	5,90	4,87	5,93	5,70	4,99	5,08

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu rozvaha, 2019

Z uvedené analýzy lze vyčíst, jak se na struktuře a aktiv a pasiv podílejí jednotlivé položky. Je vidět, že rozhodující položkou pro aktiva je jednoznačně dlouhodobý majetek. Jeho podíl na aktivech v posledních letech klesá, i když pouze v rádech jednotek procent. Klesající tendenci kompenzuje nárůst podílu krátkodobého finančního majetku, který roste rychleji, než dlouhodobý majetek a tím se podíly obou položek mění.

Pro pasiva má dominantní určující roli vlastní kapitál. Ten je z velké části tvořen jměním účetní jednotky. Všechny ukazatele v oblasti pasiv se pohybují v oblasti přírůstku, případně poklesu v rádech jednotek procent.

4.4 Výkaz zisku a ztráty

Výkazu zisku a ztráty poskytuje celkový přehled hospodaření organizace. Zde jsou po jednotlivých účtech zobrazeny náklady a výnosy organizace. Z důvodu obsáhlosti tabulkového zpracování této sestavy se autorka rozhodla rozdělit výkaz na několik částí. První část bude věnována rozboru nákladů.

4.4.1 Výkaz zisku a ztráty - absolutní hodnoty – náklady

Tabulka 5: Výkaz zisku a ztráty, absolutní hodnoty, náklady (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady celkem HČ	34644	35508	39263	42931	41791	42079	43961	45368	48069	56 689
Spotřeba materiálu	3 724	3 390	4 087	3 721	3 771	3 544	4 302	4 191	4 205	4 199
Spotřeba energie	2 294	2 214	2 057	2 359	2 660	2 967	2 503	2 291	2 214	2 288
Aktivace dlouhod. majetku								-37		-1
Opravy a udržování	1 211	1 277	2 997	3 337	1 530	1 956	2 025	1 539	1 237	4 064
Cestovné	46	58	60	37	25	21	62	28	58	74
Náklady na reprezentaci	5	5	5	5	11	4	3	1	13	10
Aktivace vnitroorg. služeb				-274	-255	-247	-248	-264	-252	-263
Ostatní služby	1 332	1 447	1 646	1 801	1 618	1 596	1 690	1 295	1 662	1 640
Mzdové náklady	17 874	17 814	18 802	20 442	21 197	21 539	22 912	24 710	26 478	30 797
Zákonné sociální pojištění	5 814	6 030	6 345	6 816	7 111	7 305	7 754	8 368	8 965	10 264
Zákonné sociální náklady	227	241	185	83	86	89	96	98	110	125
Jiné sociální náklady	357	355	319	486	478	474	605	697	861	955
Jiné daně a poplatky					1	1			1	1
Jiné pokuty a penále					102	1	14			
Odpisy dlouhodob. majetku	1 503	2 387	2 418	2 576	1 904	1 872	1 823	1 719	1 766	1 890
Tvorb.a zůčt.opravných pol.						3				
Náklady z DDM				1 389	1 205	455	228	540	558	396
Ostatní náklady z činnosti	257	290	342	153	347	499	192	192	193	250
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady celkem DČ	1 152	1 769	1 932	1 956	2 142	1 898	1 835	1 994	2 056	2108
Spotřeba materiálu	160	211	248	261	312	263	258	263	336	337
Spotřeba energie	226	728	529	506	487	280	256	312	276	270
Opravy a udržování	6	6	9	9	8	7	9	9	8	9
Ostatní služby	14	62	60	62	57	30	156	163	116	122
Mzdové náklady	605	612	830	866	988	1 012	900	989	1 028	1 074
Zákonné sociální pojištění	131	140	242	241	276	261	209	243	273	270
Zákonné sociální náklady	8	8	8	3	3	3	2	3	3	3
Jiné sociální náklady			3	8	10	10	43	12	16	23
Náklady z DDM					1	32	2			
Ostatní náklady z činnosti	2	2	3							

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

Ve výkazu zisku a ztráty jsou náklady a výnosy děleny na hlavní a doplňkovou činnost. Pro menší obsáhlost tabulky se autorka rozhodla věnovat pozornost nejprve nákladům a potom výnosům. Vždy za obě činnosti. Z tabulky je zřejmé, které položky jednotlivé činnosti obsahují a jak se obsahově liší. Nejvyšší položku tvoří mzdové náklady. A s tím souvisejí odvody sociálního pojištění. Stejně tak je patrné, že doplňková činnost je z převažující části tvořena stejnými položkami. Obsahovému vymezení náplní jednotlivých účtů je věnována část č. 4. 4. 5 až č. 4. 4. 27.

4.4.2 Výkaz zisku a ztráty – horizontální analýza - náklady

Tabulka 6: Výkaz zisku a ztráty, horizontální analýza, náklady (v %)

Rok	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Náklady celkem HČ	2,49	10,58	9,34	-2,66	0,69	4,47	3,20	5,95	17,93
Spotřeba materiálu	-8,97	20,56	-8,96	1,34	-6,02	21,39	-2,58	0,33	-0,14
Spotřeba energie	-3,49	--7,09	14,68	12,76	11,54	-15,64	-8,47	-3,36	3,34
Aktivace dlouhod. majetku						-37,00			-1,00
Opravy a udržování	5,54	134,69	11,34	-5415	27,84	3,53	-24,00	-19,62	228,54
Cestovné	26,09	3,45	-38,33	-32,43	-16,00	195,24	-54,84	107,15	27,59
Náklady na reprezentaci	0	0	0	120,00	-63,64	-24,00	-66,67	1200,00	-23,08
Aktivace vnitroorg. služeb				-6,93	-3,14	0,40	6,45	-4,55	4,37
Ostatní služby	8,63	13,75	9,42	-10,16	-1,36	5,89	-23,37	28,34	-1,32
Mzdové náklady	-0,34	5,55	8,72	3,69	1,61	6,37	7,85	7,15	16,31
Zákonné sociální pojištění	3,72	5,22	7,42	4,33	2,73	6,15	7,92	7,13	14,49
Zákonné sociální náklady	6,17	-23,24	-55,14	3,61	3,49	7,87	2,08	12,24	13,64
Jiné sociální náklady	-0,56	-10,14	52,35	-1,65	-0,84	27,64	15,21	23,53	10,92
Jiné pokuty a penále					1,00	1400,00			
Odpisy dlouhodob. majetku	58,58	1,30	6,53	-26,09	-1,68	-2,62	-5,70	2,73	7,02
Náklady z DDM				-13,25	-62,24	-49,89	136,84	3,33	-29,03
Ostatní náklady z činnosti	12,84	17,93	-55,26	126,80	43,80	-61,52	0,00	0,52	29,53
Rok	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Náklady celkem DC	53,56	9,21	1,24	9,51	-11,39	-3,32	8,66	3,11	2,53
Spotřeba materiálu	31,88	17,54	5,24	19,54	-15,71	-1,90	1,94	27,76	0,30
Spotřeba energie	222,12	-27,34	-4,35	-3,75	-42,51	-8,57	21,88	-11,54	-2,17
Opravy a udržování	0,00	50,00	0,00	-11,11	-12,50	28,57	0,00	-11,11	12,50
Ostatní služby	342,86	-3,23	3,33	-8,06	-47,37	420,00	4,49	-28,83	5,17
Mzdové náklady	1,16	35,62	4,34	14,09	2,43	-11,07	9,89	3,94	4,47
Zákonné sociální pojištění	6,87	72,86	-0,41	14,52	-5,43	-19,92	16,27	12,35	-1,10
Zákonné sociální náklady			-62,50			-33,33	50,00		
Jiné sociální náklady			166,67	25,00		330,00	-72,09	33,33	43,75
Náklady z DDM					3100,00	-93,75	-100,00		
Ostatní náklady z činnosti		50,00	-100,00						

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

Hodnoty v uvedené tabulce představují meziroční změny jednotlivých položek v procentech. Z těchto hodnot vyplývá, že v oblasti hlavní činnosti jsou patrné výkyvy v nákladech. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2011, nejvyšší pokles v roce 2013. Po postupném zvyšování došlo k výraznému skokovému nárůstu v roce 2018. Tyto nárůsty a poklesy kopírují náklady na mzdy a zákonné sociální pojištění, což je dánou nárůstem platů zaměstnanců školy. Ostatní pohyby jsou procentuálně celkem výrazné, ovšem v této souvislosti je nutné podotknout, že u některých položek v absolutních hodnotách se jedná pouze o řády několika tisíců.

Při pohledu na procentuální vyjádření srovnání jednotlivých let u doplňkové činnosti jsou tendenze jiné. V roce 2013 dosahovala doplňková činnost obrácený trend. Místo poklesu růst. Vše je dánou výrazně nižšími absolutními částkami u této činnosti. Zde byl nejvyšší nárůst zaznamenán v roce 2010. Naopak nejvyšší pokles v roce 2014. Rozdíly se pohybují v řádech jednotek statisíců.

4.4.3 Výkaz zisku a ztráty – vertikální analýza – náklady

Tabulka 7: Výkaz zisku a ztráty, vertikální analýza, náklady (v %)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady celkem HČ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Spotřeba materiálu	10,75	9,55	10,41	8,67	9,02	8,42	9,79	9,24	8,75	7,41
Spotřeba energie	6,62	6,24	5,24	5,49	6,37	7,05	5,69	5,05	4,61	4,04
Aktivace dlouhod. majetku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,08	0,00	0,00
Opravy a udržování	3,50	3,60	7,63	7,77	3,66	4,65	4,61	3,39	2,57	7,17
Cestovné	0,13	0,16	0,00	0,09	0,06	0,05	0,14	0,06	0,12	0,13
Náklady na reprezentaci	0,01	0,01	0,00	0,01	0,03	0,01	0,01	0,00	0,03	0,02
Aktivace vnitroorg. služeb	0,00	0,00	0,00	-0,64	-0,61	-0,59	-0,56	-0,58	-0,52	-0,46
Ostatní služby	3,84	4,08	4,19	4,20	3,87	3,79	3,84	2,85	3,46	2,89
Mzdové náklady	51,59	50,17	47,89	57,62	50,72	51,19	52,12	54,47	55,08	54,33
Zákonné sociální pojištění	16,78	16,98	16,16	15,88	17,02	17,36	17,64	18,44	18,65	18,11
Zákonné sociální náklady	0,66	0,68	0,00	0,19	0,21	0,21	0,22	0,22	0,23	0,22
Jiné sociální náklady	1,03	1,00	1,00	1,13	1,14	1,13	1,38	1,54	1,79	1,68
Jiné daně a poplatky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné pokuty a penále	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00
Odpisy dlouhodob. majetku	4,34	6,72	6,16	6,00	4,56	4,45	4,15	3,79	3,67	3,33
Tvorba zůčt.opravných pol.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Náklady z DDM	0,00	0,00	0,00	3,24	2,88	1,08	0,52	1,19	1,16	0,70
Ostatní náklady z činnosti	0,74	0,82	1,32	0,36	0,83	1,19	0,44	0,42	0,40	0,44
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady celkem DČ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Spotřeba materiálu	13,89	11,93	12,84	13,34	14,57	13,86	14,06	13,19	16,34	15,99
Spotřeba energie	19,62	41,15	27,38	25,87	22,74	14,75	13,95	15,65	13,42	12,81
Opravy a udržování	0,52	0,34	0,47	0,46	0,37	0,37	0,49	0,45	0,39	0,43
Ostatní služby	1,22	3,50	3,11	3,17	2,66	1,58	8,50	8,17	5,64	5,79
Mzdové náklady	52,52	34,60	42,96	44,27	46,13	53,32	49,05	49,60	50,00	50,95
Zákonné sociální pojištění	11,37	7,91	12,53	12,32	12,89	13,75	11,39	12,19	13,28	12,81
Zákonné sociální náklady	0,69	0,45	0,41	0,15	0,14	0,16	0,11	0,15	0,15	0,14
Jiné sociální náklady	0,00	0,00	0,16	0,41	0,47	0,53	2,34	0,60	0,78	1,09
Náklady z DDM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	1,69	0,11	0,00	0,00	0,00
Ostatní náklady z činnosti	0,17	0,11	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

Z této tabulky je patrné, že v jednotlivých letech se struktura celkových nákladů téměř nemění. I při pohledu na vývoj v jednotlivých letech je patrné, že k poklesu podílu platů na celkových nákladech došlo v roce 2011 a k výraznému nárůstu podílu o cca 10 % došlo v roce 2012, přičemž k návratu k oscilující hranici 51 % došlo v roce 2013. Tyto rozdíly kopírují podíl nákladů na opravu a udržování. Od tohoto roku podíl v nákladech na mzdy mírně meziročně stoupá. V doplňkové činnosti dominují podílem mzdové náklady společně se zákonným pojištěním. K určitým výkyvům dochází ve spotřebě energií, kdy nejvyšší nárůst byl v roce 2010. V tomto roce začala fungovat víceúčelové sportovní hala v plném provozu. Tím došlo k poklesu mzdových nákladů. Ty v absolutních hodnotách byly téměř konstantní. Postupným, pomalým zvyšováním se v roce 2018 opět dostaly na hodnotu 51 % z celkových nákladů doplňkové činnosti, naproti tomu spotřeba energií rok od roku postupně klesá, s výjimkou roku 2016.

4.4.4 Analýza nákladů

V této kapitole se autorka věnuje obsahovému vymezení jednotlivých účtů, které jsou zde podrobně popsány. Účty jsou řazeny stejně jako ve výkazu zisku a ztráty.

4.4.5 Spotřeba materiálu

Největší podíl v nákladech materiálu tvoří potraviny ve školní jídelně. Zahrnují náklady jak hlavní, tak doplňkové činnosti. V hlavní se jedná o zajišťování školního stravování pro žáky a závodního stravování pro zaměstnance. V doplňkové činnosti se jedná o stravování pro veřejnost a občasné pořádané akce. Například každoročně pořádaný Šulcův memoriál v květnu, stravování pro příměstské tábory o prázdninách nebo zajištění stravování pro různé sportovní turnaje a soustředění. Náklady potravin se na celkových nákladech materiálu podílí 75 %, což v roce 2018 bylo 3 418 tis. Kč.

Další účtované položky představují nákupy učebnic, učebních pomůcek a školních potřeb pro žáky, v roce 2018 náklad 357 tis. Kč, 8 %, dále čisticí prostředky ve výši 268 tis. Kč, tj. 6 %, kancelářské potřeby a nákup kancelářského papíru za 175 tis. Kč, tj. 4 %. Méně významné částky představují náklady na pořízení materiálu na drobnou údržbu školy, materiál pořizovaný pro žáky školní družiny.

Do konce roku 2011 zde byly účtovány náklady na pořízení drobného dlouhodobého majetku v pořizovací ceně do 40 tis. Kč. Od roku 2012 byl pro tuto položku zřízen nový účet 558. Většina nákladů za materiál je hrazena z prostředků provozního příspěvku od

zřizovatele, případně z nákladů doplňkové činnosti. Náklady na učebnice a pomůcky jsou hrazeny z prostředků KÚ PK z přímé dotace na mzdy a ostatní neinvestiční náklady, případně z účelově vázaných dotací.

Tabulka 8: Spotřeba energií (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem energie	2520	2942	2586	2865	3147	3247	2759	2603	2490	2558
Teplo	1377	1573	1261	1358	1677	1421	1427	1248	1369	1379
Elektrina	929	1116	1106	1051	1121	1462	933	970	787	807
Plyn	16	12	18	16	14	42	21	15	10	12
Vodné, stočné	198	241	201	440	335	322	378	370	324	360

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Z provozních nákladů energie představují významnou položku. V rámci energií dominují náklady za tepelnou energii. Od roku 2015 je patrná úspora za elektrickou energii. Od tohoto roku je dodavatel elektřiny soutěžen na burze. Soutěž vypisuje zřizovatel a zahrnutý jsou i všechny jím zřízené příspěvkové organizace. Efekt je viditelný. Spotřeba se v roce 2015 snížila na 63,8 % roku předcházejícího. Nižší spotřeba je viditelná v roce 2017, kdy klesla na 81,1 % spotřeb roku 2016. Zanedbatelný náklad představuje plyn, je využíván pouze ve školní kuchyni k vaření a drobnou spotřebu představuje učebna chemie.

Tabulka 9: Opravy a udržování (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem opravy	1217	1283	3006	3346	1538	1963	2034	1548	1245	4073
Hrazené fondem	0	599	2430	3016	1113	614	1236	555	0	2897
Ostatní opravy	1217	684	579	330	425	1349	798	993	1245	1176

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Náklady na opravy a udržování jsou v jednotlivých letech velmi odlišné. Odlišnost je způsobena „velkými“ opravami, které bývají částečně proúčtovány z fondu reprodukce majetku. To se odráží na výnosovém účtu 648 (zúčtování fondů) a rovněž v čerpání prostředků fondu. Rozsáhlejší a finančně nákladnější opravy za jednotlivé roky jsou uvedeny v následujícím přehledu.

V roce 2009 došlo k opravě odtokových žlabů v kuchyni školní jídelny za 100 tis. Kč, v roce 2010 byla realizována oprava vstupu do školy za 300 tis. Kč a oprava komunikace v areálu školy za 299 tis. Kč. V roce 2011 se opravovaly toalety za 2 167 tis. Kč a vyměnila se okna v bytovém domě za 263 tis. Kč, v roce 2012 proběhla rekonstrukce toalet, další etapa za 1 360 tis. Kč a stavební úpravy šatnového pavilonu na hřišti za 400 tis. Kč a malování za 102 tis. Kč. Sanace zdí kuchyně za 720 tis. Kč byla realizována v roce 2013, rovněž i další úprava šatnového pavilonu za 393 tis. Kč. V roce 2014 byla opravena střecha za 592 tis. Kč a dlažba v pavilonu školní družiny za 542 tis. Kč, v roce 2015 byl opraven střešní plášť tělocvičny za 603 tis. Kč a elektroinstalace za 570 tis. Kč. V roce 2016 byla realizována oprava rozvodů vody za 469 tis. Kč, v roce 2017 byla rekonstruována in-line dráha na hřišti za 367 tis. Kč. V roce 2018 proběhla 1. etapa ze tří plánovaných na celkové rekonstrukci elektroinstalace. Tato akce stála 2 897 tis. Kč. Zbývající dvě etapy jsou plánovány na roky 2019 a 2020. V roce 2019 byla ještě provedena oprava zámků v podobě dodání systému generálního klíče za 320 tis. Kč. V každém ze sledovaných let jsou na položku nákladů na opravy a udržování účtovány drobné opravy zařízení školy, nábytku, vybavení školní jídelny, učebních pomůcek, kopírek nebo elektrospotřebičů. Rovněž je zde účtováno malování, v letech 2009 – 2012 probíhaly opravy mycích koutů ve třídách, výměny podlah, nebo rekonstrukce osvětlení. Z důvodu nižších částek za tyto položky jsem konkrétní čísla neuváděla.

4.4.6 Cestovné

Na položce cestovné nejsou vykazovány vysoké náklady. Jedná se o cestovní náhrady zpravidla učitelů na pracovních cestách spojených s výukou, tedy lyžařské kurzy, školy v přírodě, školní výlety nebo různé exkurze. Další účtované náklady jsou za spotřebu jízdenek městské hromadné dopravy, kde je účel cest stejný. Náklady za cestovné jsou účtovány z prostředků KÚ PK z dotace na mzdy a ONIV.

4.4.7 Náklady na reprezentaci

I zde jsou vykazovány nízké částky. Jedná se o náklady za drobné pohoštění na vedení školy u různých příležitostí.

4.4.8 Aktivace vnitroorganizačních služeb

Zde jsou proúčtovány minusové náklady na závodní stravování zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že škola poskytuje závodní stravování ve svém vlastním zařízení, jsou mzdové a režijní náklady za obědy proúčtovány na účet 527 a souvztažným zápisem na stranu Dal účtu 516.

4.4.9 Ostatní služby

Tabulka 10: Ostatní služby (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ostatní služby	1346	1509	1706	1863	1675	1626	1846	1458	1778	1762

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

Z položky ostatních služeb jsou hrazeny pravidelné provozní náklady. Ty tvoří každoměsíční náklady za dodávané služby externími firmami. Jedná se o náklady za telefony, pronájem tiskáren, odstraňování odpadů, čištění odpadních kuchyňských vod, měsíční paušál za připojení k centrálnímu pultu elektronického zabezpečovacího systému a elektronického požárního systému a bankovní poplatky. Dále jsou na položku účtovány náklady za vedení účetnictví, za zpracování mezd, za vedení personální agendy a za správu nemovitostí. Tyto činnosti nejsou ve škole zabezpečovány zaměstnanci, ale externími pracovníky. Výše uvedené náklady jsou hrazeny z provozního příspěvku zřizovatele, částečně z doplňkové činnosti. Rozdělení nákladů na obě činnosti řeší vnitřní směrnice školy o doplňkové činnosti a v souladu s ní jsou naúčtovány vždy k 31. 12. daného roku. Z dotace Krajského úřadu Plzeňského kraje na mzdy a ostatní neinvestiční výdaje jsou hrazeny náklady za výuku plavání žáků, kterou zajišťuje jiná základní škola, která disponuje bazénem.

4.4.10 Mzdové náklady

Tabulka 11: Počet zaměstnanců (v osobách), mzdové náklady (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet zaměstnanců Přepočtené osoby	68,44	69,97	76,04	80,46	82,84	84,96	85,19	86,58	87,96	90,63
Pedagogové	50,75	51,85	54,50	57,92	61,22	62,97	64,32	64,12	65,19	66,22
Nepedagogové	17,69	18,12	21,54	22,54	21,62	21,99	20,87	22,46	22,77	24,41
Platy bez plateb za provedenou práci	18237	18133	19863	20634	21680	22190	23386	25299	27098	30500
Pedagogové	14805	15106	16122	17129	18162	18488	19467	20532	22390	25247
Nepedagogové	3432	3027	3741	3505	3518	3702	3919	4767	4708	5253

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu P 1-04, 2019

Mzdové náklady tvoří nevyšší položku mezi náklady. V tabulce je uveden přehled vývoje počtu zaměstnanců a nákladů na platy bez ostatních plateb (dohody o provedení práce a náhrady za nemoc). Podkladem byl výkaz o práci a mzdách P 1-04 za jednotlivé roky. K 31. 12. 2018 ve škole pracovalo celkem 90,63 přepočtených osob, z toho 66,22 pedagogů a 24,41 nepedagogických pracovníků. Ti zajišťují provozní zabezpečení chodu školy. Jsou to uklízečky, kuchařky, obsluha ve sportovní hale, školník a v neposlední řadě administrativní pracovnice. Je zde patrné, že platy zaměstnanců ve školství se zvyšují. Od roku 2016 je nárůst výraznější. Výjimku tvoří rok 2010, kdy byl zaznamenán pokles v nákladech za platy. To bylo způsobeno rozhodnutím vlády ČR o snížení platů státních zaměstnanců o 10 % v souvislosti s globální hospodářskou krizí a z ní vyplývající nutnosti šetřit. Platby jsou hrazeny převážně z dotace KÚ PK na mzdy a ONIV, ale i z doplňkové činnosti nebo ostatních zdrojů. Ty tvoří školné, v některých letech z dotace od Úřadu práce nebo účelově vázaných dotací, například peníze z dotace z Evropské unie.

4.4.11 Zákonné sociální pojištění

Tyto náklady úzce souvisí se mzdovými náklady. Sem jsou účtovány náklady zaměstnavatele na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců. V současné době je sociální pojištění stanoveno právními předpisy ve výši 25 % objemu hrubých mezd a zdravotní pojištění ve výši 9 %. Neodvádí se z dohod o provedení práce. Od 1. 7. 2019 je výše sociálního zabezpečení stanovena na 24,8 % z objemu hrubých mezd. Zkoumané období v této práce končí datem 31. 12. 2018.

4.4.12 Zákonné sociální náklady

Jedná se o náklady na zákonné pojištění zaměstnanců při práci. Počítá se opět z výše hrubých mezd, odvod je stanoven ve výši 0,42 % jejich objemu.

4.4.13 Jiné sociální náklady

Zde je účtováno o přídělu do fondu kulturních a sociálních potřeb. Ten je v současné době stanoven ve výši 2 % z objemu hrubých mezd (bez dohod o provedení práce). Tento příděl tvoří hlavní část nákladů na této položce. Dále se zde účtuje povinné periodické lékařské prohlídky zaměstnanců, osobní ochranné pracovní pomůcky a platby za školení a semináře pro zaměstnance.

4.4.14 Jiné daně a poplatky, pokuty a penále

Tyto náklady tvoří nepodstatnou část. Jak napovídá název, účtuje se zde náklady za různé správní poplatky, případně stanovené pokuty a penále.

4.4.15 Odpisy dlouhodobého majetku

Odpisy dlouhodobého majetku se řídí odpisovým plánem sestavovaným na rok. Plán schvaluje zřizovatel. Jedná se o odpisy dlouhodobého majetku hmotného s pořizovací cenou vyšší než 40 tis. Kč a odpisy staveb. V roce 2010 byla položka odpisů navýšena. V červenci 2009 proběhla kolaudace sportovní haly, kterou škola vybudovala. Náklad na halu činil 41 milionů Kč a v říjnu téhož roku byl kolaudován projekt úspor energie zahrnující zateplení obvodového a střešního pláště budovy a kompletní výměnu oken. Tato akce navýšila hodnotu stavby o 36 milionů Kč. Tím došlo k nárůstu odpisů v roce 2010 o 884 tis. Kč. Naopak ke snížení nákladů na této položce došlo v roce 2013. To bylo způsobené sjednocením jednotlivých odpisových skupin a odpisů. Na vrub účtu 406 Oceňovací rozdíly při prvním použití metody bylo naúčtováno 1 623 304,- Kč (rozvaha – pasiva). Drobné výkyvy nákladů za jednotlivé roky jsou způsobené ukončením odepisování DHM a nákupu nového majetku.

4.4.16 Náklady z DDM

Na tento účet jsou naúčtovány náklady za nákup drobného majetku. U hmotného v cenovém rozpětí od 3 do 40 tis. Kč, u nehmotného od 7 do 60 tis. Kč. V jednotlivých

letech se objem nákupu majetku různí. Jedná se nejčastěji o nákup nábytku. Po modernizaci jednotlivých tříd lavicemi se nyní pracuje na modernizaci kabinetů. Dále jsou zde účtovány náklady za drobné stroje sloužící pro údržbu školy a učební pomůcky.

4.4.17 Ostatní náklady z činnosti

Převážnou část této položky tvoří náklady na pojištění budov a rizik z podnikání.

4.4.18 Výkaz zisku a ztráty - absolutní hodnoty – výnosy

Tabulka 12: Výkaz zisku a ztráty výnosy, absolutní hodnoty, výnosy (tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy celkem HČ	34720	35301	39204	42670	42013	42268	44681	45892	48139	56510
Tržby z prodeje služeb	2 137	2 196	2 327	3 143	3 440	3 431	3 609	3 779	3 742	3 750
Aktivace vnitroorg.služeb	209	216	256							
Úroky	56	1	1	1	1					
Zůčtování fondů	28	599	2 294	3 376	1 088	718	1 330	652	126	3 397
Jiné ostatní výnosy	689	980	416	228	60	24	379	195	263	27
Výn. z nár.na prostř.roz.USC	31601	31309	33910	35922	37424	38095	39363	41266	44008	49336
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy celkem DČ	1 258	2024	2037	2 220	2367	2 135	2 092	2 215	2 198	2 296
Tržby z prodeje služeb	588	763	707	749	823	757	768	788	780	846
Výnosy z pronájmu	670	1 261	1 329	1 470	1 544	1 378	1 323	1 427	1 418	1 442
Jiné ostatní výnosy				1	1			1		8

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

Výnosy, stejně jako náklady jsou rozdeleny na hlavní a doplňkovou činnost. Výnosy z hlavní činnosti jsou z převažující části tvořeny nárokovými dotacemi, čerpáním z vlastních fondů a z prodeje služeb – stravné ve školní jídelně. Je patrné, že nárokové dotace každým rokem stoupají. Rozbory náplní jednotlivých účtů je detailně zpracován v části č. 4. 4. 21 – č. 4. 4. 27. Druhou největší oblastí výnosů je tržba z prodeje služeb, které stoupají nebo jsou stabilní. V doplňkové činnosti se rozdíly pohybují řádově v desítkách, maximálně pak několika stovkách tisíc Kč mezi jednotlivými roky. K největšímu nárůstu došlo v roce 2010, což souvisí i s provozem multifunkční haly.

4.4.19 Výkaz zisku a ztráty - horizontální analýza – výnosy

Tabulka 13: Výkazu zisku a ztráty, horizontální analýza, výnosy (v %)

Rok	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Výnosy celkem HČ	1,67	11,06	8,84	-1,54	0,61	5,71	2,71	4,90	17,39
Tržby z prodeje služeb	2,76	5,97	35,07	9,45	-0,26	5,19	4,71	-0,98	0,21
Aktivace vnitroorg.služeb	3,35	18,52							
Úroky	-98,21								
Zúčtování fondů	2039,29	282,97	47,17	-67,77	-34,01	85,24	-50,98	-80,67	2596,03
Jiné ostatní výnosy	42,24	-57,55	-45,19	-73,68	-60,00	1479,17	-48,55	34,87	-89,73
Výn. z nár.na prostř.roz.USC	-0,92	8,31	5,93	4,18	1,79	3,33	4,83	6,64	12,11
Rok	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Výnosy celkem DČ	60,89	0,64	8,98	6,62	-9,80	-2,01	5,88	-0,77	4,46
Tržby z prodeje služeb	29,76	-7,34	5,94	9,88	-8,02	1,45	2,60	-1,02	8,46
Výnosy z pronájmu	88,21	5,39	10,61	5,03	-10,75	-3,99	7,86	-0,63	1,69
Jiné ostatní výnosy			0,00						

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

Hodnoty z roku 2009 a 2010 úzce souvisí s otevřením sportovní haly. Je patrné, že v následujícím období došlo ke konsolidaci pohybů, přičemž nejvyšší rozdíl mezi jednotlivými roky je mezi lety 2017 a 2018. Zde došlo k zúčtování fondů více než 3 mil. Kč oproti roku 2017 kdy tato částka dosáhla 126 tis. Kč. Lze konstatovat, že většina ukazatelů roste v roce 2018 z důvodů nárůstu dotací od zřizovatele.

4.4.20 Výkaz zisku a ztráty - vertikální analýza – výnosy

Tabulka 14: Výkazu zisku a ztráty, vertikální analýza, výnosy (v %)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy celkem HČ	100,00									
Tržby z prodeje služeb	6,15	6,22	5,94	7,37	8,19	8,12	8,08	8,23	7,77	6,64
Aktivace vnitroorg.služeb	0,60	0,61	0,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Úroky	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zůčtování fondů	0,08	1,70	5,85	7,91	2,59	1,70	2,98	1,42	0,26	6,01
Jiné ostatní výnosy	1,98	2,78	1,06	0,53	0,14	0,06	0,85	0,42	0,55	0,05
Výn. z nár.na prostř.roz.USC	91,02	88,69	86,50	84,19	89,08	90,13	88,10	89,92	91,42	87,30
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy celkem DČ	100,00									
Tržby z prodeje služeb	46,74	37,70	34,71	33,74	34,77	35,46	36,71	35,58	35,49	36,85
Výnosy z pronájmu	53,26	62,30	65,24	66,22	65,23	64,54	63,24	64,42	64,51	62,80
Jiné ostatní výnosy	0,00	000	0,05	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

V této tabulce je velmi dobře vidět vývoj podílu jednotlivých položek jak hlavní, tak doplňkové činnosti. Zároveň je patrné, že podíl dotací je ovlivňován zapojením prostředků vlastních fondů organizace a tržeb z prodeje služeb. Ty se pohybují na téměř stabilní úrovni. Pouze v roce 2018 došlo k poklesu o 1 %. V rámci doplňkové činnosti lze konstatovat, že z počátečního poměru v roce 2009, který lze charakterizovat téměř paritou, se postupně zvyšují výnosy z pronájmů, přičemž výnosy tržeb zůstávají stabilní. Poměr brzy dosáhne úrovně poměru 1/3 ku 2/3. Jednotlivé položky výnosů jsou podrobně rozkryty v kapitole níže.

4.4.21 Tržby z prodeje služeb hlavní činnost

Tabulka 15: Tržby z prodeje služeb (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem tr. z prod. služeb	2137	2196	2327	3143	3440	3431	3609	3779	3742	3750
Stravné	1943	1986	2093	2808	2927	2983	3092	3204	3170	3174
Školné	194	210	234	335	513	448	517	575	572	576

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu zisku a ztráty, 2019

Tržby z prodeje služeb v hlavní činnosti tvoří výnosy za stravné a školné ve školní družině. Stravné v HČ je účtováno za žáky školy a zaměstnance. Stravné je stanoveno na

základě kalkulace a liší se pro jednotlivé kategorie strávníků. Žáci jsou rozděleni dle věku do tří kategorií od 6 do 10 let, od 10 do 15 let a nad 15 let. Tomu odpovídá výše stravného, 19,- Kč, 21,- Kč a 23,- Kč, vybírána je pouze částka za potraviny a ostatní náklady (mzdové a režijní) jdou na vrub školy a hrazeny jsou z příspěvku na provoz. U stravování pro zaměstnance je vybírána od zaměstnance částka 19,- Kč, 10,- Kč činí příspěvek z FKSP. Režijní a mzdové náklady hradí zaměstnavatel v rámci poskytování závodního stravování. Ve školní jídelně je denně uvařeno přibližně 750 porcí obědů, z toho 650 pro žáky, 70 pro zaměstnance školy a 30 obědů pro pravidelné cizí strávníky. Druhým výnosem je školné ve školní družině. Jedná se o částečnou úhradu nákladů spojenou s provozem školní družiny, vedením školy je stanoven měsíční poplatek ve výši 180,- Kč za každé dítě a měsíc, kdy ŠD navštěvuje. Výnos z této úplaty je použit na odměny vychovatelek ve školní družině, na nákup pomůcek a potřeb pro žáky a na provozní výdaje spojené s družinou.

4.4.22 Aktivace vnitroorganizačních služeb

Zde bylo účtováno v letech 2009 až 2011. Jednalo se o proúčtování poskytování vlastní služby spojené s poskytováním závodního stravování vlastním zaměstnancům. Od roku 2012 byla změněna metodika účtování a tento účet se již nepoužívá.

4.4.23 Úroky

Na položce úroky byla účtována v roce 2009 částka 56 tis. Kč. To bylo způsobeno tím, že škola disponovala na účtu prostředky na stavbu sportovní haly a tyto volné peníze měla uloženy na dočasně pořízeném spořicím účtu. V ostatních letech je tato položka zanedbatelná, od roku 2014 banka žádné úroky neposkytuje.

4.4.24 Zúčtování fondů

Zde se promítá zúčtování použití prostředků fondů. Jedná se o případy, kdy prostředky fondů kryjí náklady provozních výdajů. Převážně se jedná o fond reprodukce majetku, rezervní fond, případně o fond odměn.

4.4.25 Jiné ostatní výnosy

Zde je účtováno o náhradách z pojistných událostí, škola byla opakováně vytopena bleskovou povodní. Další položky tvoří různé další náhrady škod, případně přeplatky služeb a energií z dohadných položek předcházejících období.

4.4.26 Výnosy z nároků na prostředky rozpočtu územně samosprávných celků

Výnosy z nároků na prostředky rozpočtu územně samosprávných celků představují klíčový zdroj prostředků školy. Bez nich by škola nemohla plnit svoji společenskou funkci. Pro potřeby práce autorka dotace rozdělila na dvě základní skupiny. Dotace z Krajského úřadu Plzeňského kraje a dotace od zřizovatele, města Plzně.

Tabulka 16: Výnosy z nároků na rozpočty územně samosprávných celků, prostředky celkem (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem	31601	31309	33910	35922	37424	38095	39363	41266	44008	49 336

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Tabulka 17: Detailní zpracování jednotlivých dotací od poskytovatele Krajského úřadu a (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Přímé nákl.na vzdělávání KÚ PK	21605	22915	23313	26657	28229	28797	29712	32548	34336	39 739
Rozv.program hustota osídlení .. KÚPK			930							
Rozv.program zvýšení nenárokových složek platů	1 412			904						
Rozv.program posílení odměňování nepedagog.pracovníků ve školství		161								131
Rozv.program řešení snižování počtu žáků v základním školství	1 064	930	981							
Účelová dotace školní potřeby pro žáky 1. ročníků	62	73	87							
Dotace zavedení výkazu PAP				65						
Rozv.proram zvýšení platů pedagogických pracovníků regionálního školství						59	149			
Zvýšení odměňování pracovníků regionálního školství						183	924	880	740	
Podpora výuky dalšího cizího jazyka ve školách						10				
Podpora polytechnické výchovy ve školách							23			
Dotace adaptační kurzy									10	15
Dotace Šnek cup										10
Dotace EU peníze do škol OP VK			62	760	752				572	1 262

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Uvedená tabulka mapuje dotace z Krajského úřadu Plzeňského kraje. Ten přerozděluje prostředky z Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, tzv. přímé prostředky. Z nich jsou hrazeny platy zaměstnanců, související odvody a přímé náklady na vzdělávání. Těmi se rozumí náklady na pořizování učebnic, učebních pomůcek, ale také náklady na vzdělávání pedagogů, případně cestovné. Rovněž KÚ PK poskytuje rozvojové programy, v jednotlivých letech jsou zpracovány v následující tabulce a mají přesně stanovený účel použití prostředků. Ty vždy reagují na finanční krytí aktuálně řešených situací ve školství. U dotace na přímé náklady na vzdělávání je patrný nárůst v jednotlivých letech.

Tabulka 18: Detailní zpracování jednotlivých dotací od poskytovatele města Plzně a Úřadu práce (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Provoz	7 297	7 391	7 633	8 208	7 868	7 970	7 600	7 600	8 070	8 100
Branné kurzy				190	94					
Lyžařské kurzy				12						
Školy v přírodě				30						
Podpora volnočasových aktivit dětí					5	10		30	20	24
Podpora tělovýchovných aktivit ve škole					110	20	92	19	15	20
Další vzdělávání pedagogických pracovníků					100	75				
Rehabilitační pomůcky pro handicapované žáky					7					
Podpora technického vzdělávání					45		50	43	55	35
Program primární prevence sociopatologických jevů						10		13	19	23
Dotace odstranění reklamačních závad					610					
Podpora výuky cizích jazyků						10				
Podpora čtenářské gramotnosti						615				
Dotace „Na jednom laně“						35				
Dotace výměna čtecího zařízení školní jídelny							47			
Program nákup sportovních potřeb								40		
Dotace Úřad práce					214	351	153	86		108

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Z uvedené tabulky jsou patrné výše provozních příspěvků od zřizovatele v jednotlivých letech. Nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2012 a v roce 2018. Od roku 2013 je možné pozorovat nový trend v podobě účelově vázaných dotací od zřizovatele, jež jsou určeny na naplnění konkrétního cíle. Tento cíl je vázán zpravidla k výuce. Jedná se o každoroční dotaci k podpoře technického vzdělávání, nebo program primární prevence sociopatologických jevů. Další prostředky jsou určeny k podpoře volnočasových nebo tělovýchovných aktivit žáků. Zde se jedná o prostředky určené na nákup pomůcek pro sportovní a jiné kroužky.

V letech 2013 až 2018, s výjimkou roku 2017, škola obdržela rovněž dotaci z Úřadu práce. Jednalo se o příspěvky na platy pracovníků, jež byli vedeni v evidenci úřadu.

4.4.27 Rozbor výnosů DČ

Tabulka 19: Výnosy DČ detail (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy DČ celkem	1258	2024	2037	2220	2367	2135	2092	2215	2198	2296
Tržby z prodeje služeb	588	763	707	749	823	757	768	788	780	846
Stravování	252	417	432	466	536	429	462	462	477	536
Pravidelní strávníci	252	290	257	270	251	225	228	232	251	262
Stravování akce	0	127	175	196	285	204	234	230	226	274
Kroužky	336	346	275	283	287	328	306	326	303	318
Výnosy z pronájmu	670	1261	1329	1470	1544	1378	1323	1427	1418	1442
Sportovní hala	269	829	894	949	991	847	842	927	926	856
Tělocvičny	210	212	230	242	236	243	240	233	204	186
Hřiště	3	0	2	21	21	30	28	25	30	27
Učebny	0	0	0	6	9	12	0	0	0	0
Učebny-volby	26	57	0	35	76	58	0	23	24	69
Prod.automaty,bufet	33	33	44	34	30	25	28	28	28	23
Byty, ordinace	126	148	157	178	178	160	182	188	188	193
Školní jídelna	3	2	2	5	3	3	3	3	2	4
Ubytovna	xx	16	84							
Ostatní výnosy			1	1			1			

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

V tabulce je detailně zpracována struktura výnosů z doplňkové činnosti. Výnosy se skládají z oblasti služeb a pronájmů. Z tabulky lze přesně identifikovat, která služba jak ovlivňuje celkové výnosy z této činnosti. Je vidět, že v roce 2010 došlo k prudkému nárůstu celkových výnosů. Zde se velmi projevilo uvedení sportovní haly do provozu. Ostatní nárůst byl z větší strany doprovázen nárůstem ve stravování. To úzce souvisí s konáním jarní celostátní sportovní akce Šulcův memoriál, kdy škola poskytuje veškeré zázemí, včetně stravování. Od roku 2010 se tato akce koná pravidelně. Je vidět, že svého vrcholu využití haly dosáhlo v roce 2013. V následujících dvou letech došlo k poklesu a poté k opětovnému zvyšování výnosů. V posledním sledovaném roce výnosy z pronájmu sportovní haly opět klesly. Již nikdy tržby nedosáhly hodnoty z roku 2013. Tento trend se odráží i v tržbách za stravování, v letech 2016 – 2018 neodpovídá nárůstu sportovní haly. To znamená, že lze usuzovat, že v tomto období se zvýšil počet cizích pronajímatelů. Sazby za pronájem haly jsou stanoveny zřizovatelem. Pro lepší přehled využití stravování jsou v tabulce uvedeny dvě skupiny strávníků, a to pravidelní strávníci a stravování na akcích. U akcí se jedná o zabezpečení stravování při zmíněném Šulcově memoriálu, případně dalších, zejména víkendových akcích.

Na výnosech z pronájmů se mimo pronájmu haly podílí i pronájem tělocvičny. Ten se pohybuje v konstantních hodnotách, i když od roku 2014 zaznamenává stálý pokles. Je vidět, že v roce 2018 byl nejnižší za sledované období. Za zmínu stojí položka výnosy z pronájmu školního bufetu. Ten byl provozován do roku 2014, ale po zavedení „pamlskové vhlášky“ se již nepodařilo najít nového nájemce. V případě bytu a ordinace je vidět nárůst tržeb za nájemné. To úzce souvisí s postupným uvolňováním regulovaného nájemného ze strany zřizovatele. Prudký pokles v roce 2014 byl způsoben částečným neobsazením bytu z důvodu výměny nájemníků. Během uvedených tří měsíců probíhala částečná rekonstrukce bytu.

4.5 Fondy

31. ZŠ Plzeň tvoří několik fondů. Ty využívá jako další zdroj pro financování potřeb, ke kterým jsou určené.

4.5.1 Fond reprodukce majetku

Tabulka 20: Fond reprodukce majetku (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stav k 1.1.	27195	146	846	750	131	401	14	18	135	2306
Tvorba fondu	2024	2387	2417	2576	1903	1923	2393	1719	3401	1890
Odpisy	1504	2387	2417	2576	1903	1873	1823	1719	1766	1890
Inv.přísp.zřizov.							570		1635	
Převod z RF	520					50				
Čerpání fondu	29073	1687	2513	3195	1633	2310	2389	1602	1230	2897
Poř.a techn.zhodn.	29073	988	83	179					1230	
Odvod zřizovateli		100			520	1696	1153	1047		
Opravy a údržba		599	2430	3016	1113	614	1236	555		2897
Stav k 31. 12.	146	846	750	131	401	14	18	135	2306	1299

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Fond reprodukce majetku je tvořen odpisy dlouhodobého majetku, případně investičními transfery. Dalším zdrojem může být převod z rezervního fondu k pokrytí chybějících prostředků. K převodu musí vyslovit souhlas zřizovatel. K tomuto kroku škola přistoupila v letech 2009 a 2014. Značný rozdíl mezi lety 2009 a 2010 lze vysvětlit v přímé souvislosti s dobudováním víceúčelové sportovní haly. Z tabulky je patrné, že tvorba fondu je plněna z rozhodující části odpisy. Prudký pokles odpisů v roce 2013 byl způsoben

změnou metodiky odepisování dlouhodobého majetku. Další nárůst byl zaznamenán v roce 2018, což bylo způsobeno předáním majetku od zřizovatele organizaci. Jednalo se o vybavení tří odborných učeben v letech 2015 a 2017, kdy škola obdržela investiční transfery, které byly určeny na rekonstrukci elektroinstalace.

V oblasti čerpání fondu existuje několik zásadních oblastí. První je zhodnocení majetku, kde opět figuruje rok 2009 a rok 2010, kdy čerpání souvisí s dokončením sportovní haly. Pravidelně jsou z fondu hrazeny náklady na opravy a udržování. V letech 2013 – 2016 byl nařízen odvod finančních prostředků zřizovateli. To činilo významné položky ve výdajích z fondu. Přehled výdajů fondu na opravy a udržování je uveden u nákladů na opravy a udržování, viz tabulka č. 9.

4.5.2 Rezervní fond

Tabulka 21: Rezervní fond (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stav k 1.1.	147	76	222	1154	757	106	304	590	1400	3265
Tvorba fondu	453	146	932	660	114	353	380	907	1900	1802
Zlepšený výsl. hosp.	453	146	49	26	3	347	375	877	669	172
Nesp. dotace EU			883						1184	1584
Peněžní dary účel.				5		6	5	5		
Peněžní dary neúčel.					11			25	47	46
Ostatní tvorba				629	100					
Čerpání fondu	524	0	0	1057	765	152	94	97	35	1676
Úhrada sankcí							8			
Přesun do FRM	520					50				
Ostatní čerpání	4			1057	765	102	86	97	35	1676
Stav k 31. 12.	76	222	1154	757	106	304	590	1400	3265	3391

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Pravidelným zdrojem tohoto fondu je příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření. Další tvorbu fondu tvoří nespotřebované víceleté dotace. V případě školy se jedná o dotace z Evropské unie. Ty jsou postupně uvolňovány do úplného vyčerpání. Zanedbatelným zdrojem jsou finanční dary. V roce 2012 a 2013 došlo k mimořádnému zdroji do fondu, který souvisí s nespotřebovanými dotacemi.

Prostředky fondu jsou čerpány k úhradě mimořádné sankce, což bylo využito v roce 2015 ve výši 8 tis. Kč. Dále je fond využíván k podpoře fondu reprodukce majetku. Tím byla v roce 2009 podpořena dostavba sportovní haly a drobné vyrovnání v roce 2014

částkou 50 tis. Kč. Nejvyšší částky tvoří ostatní čerpání víceletých nespotřebovaných dotací EU, případně dokrytím financování provozních výdajů v běžném roce.

4.5.3 Fond odměn

Tabulka 22: Fond odměn (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stav k 1.1.	88	178	214	101	57	57	157	207	307	367
Tvorba fondu	90	36	0	20	0	100	50	100	76	40
Výsl. hospodaření	90	36	0	20	0	100	50	100	16	40
Čerpání fondu	0	0	113	64	0	0	0	0	16	0
Platy	0	0	113	64	0	0	0	0	0	0
Stav k 31. 12.	178	214	101	57	57	157	207	307	367	407

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Fond odměn je tvořen přídělem ze zlepšeného výsledku hospodaření organizace. Výše tvorby fondu je omezena legislativou a jeho výše podléhá schválení zřizovatelem. Prostředky jsou určeny na platy zaměstnanců. Z tabulky je patrné, že organizace prostředky fondu odměn zapojila pouze dvakrát, v roce 2011 a v roce 2013.

4.5.4 Fond kulturních a sociálních potřeb

Tabulka 23: Fond kulturních a sociálních potřeb (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stav k 1.1.	145	250	238	210	144	128	89	86	261	358
Tvorba fondu	367	391	194	208	217	222	234	380	543	619
Základní příděl	367	363	194	208	217	222	234	380	543	619
Peněžní a jiné dary		28								
Čerpání fondu	262	403	222	274	233	261	237	205	446	723
Stravování	48	53	41	59	64	73	40	45	82	123
Dovolené	130	152	78	135	68	77	98	86	160	337
Kultura, sport	76	133	58	20	37	77	44	18	120	120
Peněžní dary	8	20	14	8	18	8	20	17	12	28
Ostatní užití fondu		45	31	52	46	26	35	39	72	114
Stav k 31. 12.	250	238	210	144	128	89	86	261	358	255

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb jsou určeny k zabezpečení sociálních a kulturních potřeb zaměstnanců. Mohou být využity rovněž ke zlepšení pracovních podmínek na pracovišti. Fond je tvořen přídělem z objemu vyplacených platů ve výši 2 %. V letech 2011 až 2015 byl tvořen pouze 1 % a v roce 2016 se zvýšil na 1,5 %. Nakládání

s prostředky fondu se řídí Vnitřní směrnicí školy o FKSP. Ta musí být v souladu s platnou vyhláškou MF č. 114 / 2002 S. o FKSP. Součástí této směrnice je i každoročně sestavovaný rozpočet fondu. Ten stanoví, s jakým objemem prostředků bude za daný kalendářní rok škola hospodařit a na jaké požitky bude zaměstnancům přispívat. Přispívat lze i bývalým zaměstnancům, kteří odešli do starobního důchodu. V roce 2018 měla škola sestavený vyrovnaný rozpočet na 730 tis. Kč. Příspěvky zaměstnanců byly stanoveny takto: na každý oběd v rámci závodního stravování 10,- Kč, 5 000,- Kč zaměstnanci na dovolenou, 2 000,- Kč příspěvek na sport nebo individuální cvičení, dvakrát v roce je pořádán zájezd do divadla na titul dle poptávky zaměstnanců. Při životních výročích dožítí 50, 55 a 60 let je poskytnut dar ve výši 2 000,- Kč. Prostředky fondu jsou každoročně čerpány i na setkání bývalých a současných zaměstnanců na konci školního a kalendářního roku. Tato akce je spojena i s kulturním programem. V roce 2018 bylo čerpáno rovněž na zakoupení dvou kávovarů, které slouží ke zlepšení pracovního prostředí ve škole.

4.6 Výsledek hospodaření organizace

4.6.1 Celkové náklady a výnosy organizace

Tabulka 24: Celkové náklady a výnosy organizace (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady	35796	37277	41195	44887	43933	43977	45796	47362	50125	58797
HČ	34644	35508	39263	42931	41791	42079	43961	45368	48069	56689
DČ	1152	1769	1932	1956	2142	1898	1835	1994	2056	2108
Výnosy	35978	37325	41241	44890	44380	44403	46773	48107	50337	58806
HČ	34720	35301	39204	42670	42013	42268	44681	45892	48139	56510
DČ	1258	2024	2037	2220	2367	2135	2092	2215	2198	2296

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Uvedená tabulka je vytvořena z celkových výnosů a nákladů v oblasti hlavní a doplňkové činnosti. Tyto hodnoty jsou použity z tabulky č. 5 a tabulky č. 12 výkaz zisku a ztráty, náklady a výnosy. Tyto hodnoty jsou důležité pro vyčíslení výsledku hospodaření, který je tvořen rozdílem výnosů a nákladů. Zde je tento přehled uveden pro celkové shrnutí z předcházejících kapitol práce.

4.6.2 Výsledek hospodaření

Tabulka 25: Výsledek hospodaření (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výsl. hospodaření	182	49	45	3	447	425	977	745	212	9
HČ	76	-207	-59	-261	222	189	720	523	70	-179
DČ	106	256	104	264	225	236	257	221	142	188

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Uvedená tabulka zobrazuje výši výsledku hospodaření za jednotlivá účetní období. Poskytuje rovněž přehled, která činnost se jak na tvorbě výsledku podílí. Z tabulky lze vyčíst, že pro udržení kladného výsledku v letech 2010 až 2012 a také v roce 2018 je velmi podstatná doplňková činnost. Lze tedy konstatovat, že i rozvoj doplňkové činnosti je významnou složkou a možností tvorby rezervního fondu. To je patrné i z následující tabulky.

Tabulka 26: Rozdělení výsledku hospodaření do fondů (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výsledek hosp.	182	49	45	3	447	425	977	745	212	9
Fond odměn	36	0	20	0	100	50	100	76	40	0
Rezervní fond	146	49	25	3	347	375	877	675	172	9

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Jak již bylo v práci uvedeno, způsob rozdělení výsledku hospodaření do fondů poléhá schválení zřizovatelem. Při pohledu na uvedenou tabulku a při porovnání s výsledkem hospodaření v oblasti doplňkové činnosti (uvedeno tabulce č. 25) je zřejmé, že ve sledovaném období tvořila významnou položku v tvorbě rezervního fondu právě doplňková činnost. Jiná situace nastala v letech 2015 a 2016. Tehdy část výsledku hospodaření tvořil přebytek dotace v hlavní činnosti. Odlišně pak byly roky 2013 a 2014, kdy se obě činnosti podílely přibližně stejným dílem. Tvorba fondů je důležitou částí autonomie školy v oblasti financování aktivit organizace, které by nebylo při neexistenci těchto fondů možné realizovat.

4.7 Analýza poměrových ukazatelů

4.7.1 Ukazatelé rentability

U municipálních jednotek představuje ukazatel rentability diskutovaný problém. Jedná se zejména o to, že u příspěvkové organizace není hlavním cílem tvorba zisku, ale důležité je vyrovnané hospodaření. O tom svědčí i níže uvedená tabulka č. 27 a č. 28. Je nutné si uvědomit, že vedle hlavní činnosti realizuje organizace i doplňkovou činnost. Hlavní činnost organizace je převážně hrazena z rozpočtu ÚSC nebo z rozpočtu zřizovatele. To má za následek vyrovnanost výnosů a nákladů. Z této činnosti není generován žádný zisk, ale jde o zabezpečování stanovených služeb v rozsahu zřizovací listiny. Z uvedeného je zřejmé, že rozdíl je v tom, že základní podmínkou pro uskutečňování této činnosti je tvorba zisku. (Otrusinová, Kubíčková, 2011 s. 112-113).

Tabulka 27: Výpočet rentability celkové (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkové náklady	35796	37277	41195	44887	43933	43977	45796	47362	50125	58797
Celkové výnosy	35978	37325	41241	44890	44380	44403	46773	48107	50337	58806
Rentabilita	0,99	1,00	1,00	1,00	0,99	0,99	0,98	0,98	1,00	1,00

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: rentabilita = celkové náklady / celkové výnosy.

Z výše uvedeného vyplývá, že je možné zkoumat různé typy rentability. Tabulka č. 27 vyhodnocuje rentabilitu využití celkových výnosů vzhledem k celkovým nákladům. Z tabulky je patrné, že ne vždy je tato hodnota rovna 1. To je způsobeno několika faktory, včetně obsažení výše tvorby zisku z doplňkové činnosti. Proto by bylo vhodné provést ukazatel rentability pouze za doplňkovou činnost.

Tabulka 28: Výpočet rentability za DČ (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkové náklady DČ	1152	1769	1932	1956	2142	1898	1835	1994	2056	2108
Celkové výnosy DČ	1258	2024	2037	2220	2367	2135	2092	2215	2198	2296
Celk.náklady/výnosy	1,09	1,14	1,05	1,13	1,11	1,12	1,14	1,11	1,07	1,09
Rentabilita v %	9,20	14,41	5,43	13,50	10,50	12,49	14,01	11,08	6,91	8,92

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: rentabilita doplňkové činnosti = celkové náklady doplňkové činnosti / celkové výnosy doplňkové činnosti.

U doplňkové činnosti je provedena rentabilita nákladů, to znamená, že je vypočítáno, jaké tržby přinesou investované náklady. Z tabulky je patrné, že rentabilita je v jednotlivých letech různá a kolísá. I když výnosy z doplňkové činnosti stoupají za sledované období o téměř 100 %, stoupají i náklady na její provoz. Velmi vysoký nárůst nákladů i výnosů v roce 2010 byl způsoben tím, že po celý tento rok byla využívána nově postavená sportovní hala, která byla uvedena do provozu v září 2009. To znamená, že v roce 2009 byla hala využívána pouze čtyři měsíce. Pokles rentability v roce 2011 byl způsoben nárůstem mzdových prostředků, včetně plateb pojistného z důvodu nutnosti přijetí dalšího pracovníka k zabezpečení provozu sportovní haly. Od roku 2015 je patrný další pokles, což je dáno zejména zvyšováním nákladů v oblasti mezd a energií z důvodu navyšování těchto položek a zdražování. Rentabilita je do značné míry ovlivněna i předepsanou výší sazeb za pronájmy od zřizovatele. To má za následek nemožnost školy regulovat cenu za nájmy a tím efektivně využít poptávku zbývajících kapacit sportovišť.

Tabulka 29: Výpočet ukazatele míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VH DČ	106	256	104	264	225	236	257	221	142	188
VH HČ	76	-207	-59	-261	222	189	720	523	70	-179
Míra pokrytí ztráty HČ		123,67	176,27	101,15						105,03

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: míra pokrytí ztráty HČ ziskem z DČ = výsledek hospodaření DČ / výsledek hospodaření HČ (v % * 100)

Z tabulky je velmi dobře patrné, že ve všech účetních obdobích, kdy se hlavní činnost dostala do ztráty, byla tato ztráta plně pokryta pomocí výnosů z doplňkové činnosti. To potvrzuje zjištění předcházejících analýz, že tato činnost má pro školu velmi významný přínos a při změně parametrů ze strany zřizovatele ve formě uvolnění předpisů ohledně pronájmů by bylo možné dosahovat vyšších zisků při nižších cenách a tím přispět k další modernizaci a zatraktivnění 31. ZŠ.

4.7.2 Ukazatelé likvidity

Jak bylo uvedeno v teoretické části, ukazatel likvidity dává představu o zajištění likvidity organizace, což patří mezi prvořadé úkoly každé organizace. Odpovídá na otázku, čím je možné zaplatit své závazky, tedy za to, co je nutné zaplatit. Podle prostředků, které jsou uvažovány k úhradě svých závazků, jsou sledovány tři stupně likvidity.

Příspěvkové organizace hospodaří i s prostředky získávanými na různé projekty z grantů EU, které nepovolují jiné využití těchto prostředků, zejména pak na úhradu jakýchkoliv jiných závazků. Z tohoto důvodu je nutné oběžná aktiva ponížit o částku určenou na tyto projekty a granty, které zůstávají na účtu ve fondu k 31. 12.

Tabulka 30: Výpočet likvidity III. stupně, běžné likvidity (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Oběžná aktiva	4603	5581	7666	7674	7653	6224	8248	9132	14077	13028
Nespotřebované prostředky EU			883						1184	1584
Krátkodobé závazky	3670	3911	5309	6484	6414	5133	6268	6183	5642	5905
Běžná likvidita	1,25	1,43	1,28	1,18	1,19	1,21	1,32	1,48	2,29	1,94

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: běžná likvidita = (oběžná aktiva – nespotřebované prostředky EU) / krátkodobé závazky.

Při tomto typu likvidity představují oběžná aktiva všechny položky včetně přechodných aktiv, krátkodobých závazků, krátkodobé úvěry, zásoby a podobně.

Podle Knápkové (2014, s. 92) je doporučená hodnota běžné likvidity udávána v rozmezí 1,5 – 2,5. Tato vypočítaná hodnota zobrazuje, kolik Kč z celkových oběžných aktiv kryje každá 1,- Kč krátkodobých závazků. Z tabulky je patrné, že na počátku sledovaného období se škola pohybovala pod doporučenou hranicí 1,5. Je však nutné konstatovat, že z hlediska neziskové organizace není sledování běžné likvidity úplně vhodné. Zejména z důvodu, že oběžná aktiva jsou dána především objemem přidělených peněžních prostředků z rozpočtu zřizovatele, případně ÚSC a prakticky vždy zaručují pokrytí závazků organizace. Různé výkyvy v tabulce jsou v roce 2017 a 2018 způsobeny nárůstem tarifních platů a finančních prostředků na ně a rovněž jsou ovlivňovány zůstatky fondů organizace. Dalším důležitým faktorem při hodnocení likvidity je, že zkoumané

údaje jsou převzaty z účetní závěrky vždy k 31. 12. Jsou tedy jednorázové a neukazují nic o průběhu a schopnosti likvidity organizace v čase. Jedná se o statický údaj.

Pro příspěvkové organizace je výhodnější používat další dva stupně likvidity.

Tabulka 31: Výpočet pohotové likvidita, likvidity II. stupně (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Oběžná aktiva	4603	5581	7666	7674	7653	6224	8248	9132	14077	13028
Nespotřebované prostředky EU			883						1184	1584
Zásoby	95	95	76	57	39	28	33	63	50	54
Krátkodobé závazky	3670	3911	5309	6484	6414	5133	6268	6183	5642	5905
Pohotová likvidita	1,23	1,40	1,26	1,17	1,19	1,21	1,31	1,47	2,28	1,93

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: pohotová likvidita = (oběžná aktiva – nespotřebované prostředky - zásoby) / krátkodobé závazky.

Knápková (2014, s. 92) doporučuje hodnotu pohotové likvidity v rozmezí 1 – 1,5. Pohotová likvidita je očištěna o zásoby, které jsou brány jako položka s nízkou likviditou. Hodnota 1 je používaná, pokud krátkodobé závazky jsou vyrovnaný krátkodobými pohledávkami. Pokud tomu tak není, bere se rozpětí hodnoty 0,7 – 1,5. (Otrusinová, 2011, s. 102). Ve sledované organizaci vybočuje z doporučené hodnoty rok 2017 a 2018. Tento výkyv je způsoben zvyšováním zůstatku fondů k plánovaným budoucím investicím. Viz tabulka č. 21 vyhodnocení fondů.

Tabulka 32: Výpočet peněžní likvidity, likvidita I. stupně (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Krátkodobý finanční majetek	3571	4338	4938	4468	4750	4694	6276	7700	11721	10906
Nespotřebované prostředky EU			883						1184	1584
Krátkodobé závazky	3670	3911	5309	6484	6414	5133	6268	6183	5642	5905
Peněžní okamžitá	0,97	1,11	0,76	0,69	0,74	0,91	1,00	1,25	1,87	1,58

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: peněžní likvidita = (krátkodobý finanční majetek – nespotřebované prostředky EU) / krátkodobé závazky.

Doporučená hodnota je udávána v rozmezí 0,2 – 0,5 (Knápková, 2014, s. 92). Jedná se o nejpřísnější ukazatel likvidity. Vyjadřuje schopnost dostát svým závazkům ihned, tedy pomocí prostředků bankovních účtů, hotovosti, šeků či cenných papírů. U příspěvkových organizací bývá hodnota vyšší. Standardně se pohybuje kolem hodnoty 1. Velký výkyv v letech 2017 a 2018 je způsoben, jak je již uvedeno výše, zvýšenou tvorbou rezerv ve fondech.

4.7.3 Ukazatele aktivity

Tento ukazatel udává, kolikrát se obrátí určitý druh majetku ve stanoveném období. To znamená, že lze zkoumat obrátkovost jakéhokoliv aktiva vzhledem k celkovým výnosům. Nemusí se zkoumat pouze konečné stavy z účetní závěrky, které nevypovídají o přesnějším přehledu o situaci v průběhu roku. Pomocí tohoto ukazatele lze prozkoumat jednotlivé činnosti zejména v doplňkové činnosti s výnosy, jež příslušná doplňková činnost generuje. Lze si zvolit i období měsíční, případně celoroční. Pro potřeby práce bylo zvoleno několik možných typů ukazatele aktivity.

Tabulka 33: Výpočet obratu krátkodobých pohledávek (ve dnech)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Krátkodobé pohledávky	937	1148	2652	3149	2864	1502	1939	1369	2306	2068
Celkové výnosy	35978	37325	41241	44890	44380	44403	46773	48107	50337	58806
Obrat aktiv	9,38	11,07	23,15	25,25	23,23	12,18	14,92	10,24	16,49	12,66

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: obrat krátkodobých pohledávek = krátkodobé pohledávky / (výnosy / 360).

Ze zpracované tabulky se lze dozvědět, kolikadenní výnos je potřebný na úhradu krátkodobých pohledávek. Je patrné, že v letech 2011 – 2013 tento podíl výrazně vzrostl a překročil hranici 20 dnů. V současné době se pohybuje v hodnotách do 14 dnů. Vzhledem k používaným dobám splatnosti lze tuto hodnotu v rámci organizace považovat za standardní.

Výpočet obratu krátkodobých pohledávek vyjadřuje počet dnů, jež uplynou od vzniku pohledávky do její úhrady. Zájmem organizace je, aby tato doba byla co nejkratší.

Tabulka 34: Výpočet obratu stálých aktiv (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dlouhodobý hmotný majetek	99439	98046	95768	102866	101000	99234	97411	99363	98908	103102
Celkové výnosy	35978	37325	41241	44890	44380	44403	46773	48107	50337	58806
Obrat st. aktiv	2,76	2,63	2,32	2,29	2,28	2,23	2,08	2,07	1,96	1,75

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: obrat stálých aktiv = dlouhodobý hmotný majetek / celkové výnosy.

V této tabulce je uveden a vypočítán podíl dlouhodobého majetku na celkových výnosech. Výnosy jsou nižší, než je objem dlouhodobého hmotného majetku, proto tyto hodnoty dosahují vyšších hodnot. Uvedené číslo říká, kolikrát je dlouhodobý majetek schopen naplnit rozpočet neboli celkové výnosy. Obráceným pohledem zároveň lze říci, kolikrát jsou obsaženy výnosy v dlouhodobém majetku. Je patrné, že toto číslo v průběhu sledovaného období 10 let neustále klesá až na hodnotu v roce 2018, jež činí 1,75 násobek. Dlouhodobý majetek osciluje kolem hodnoty 100 mil. Kč, zatímco celkové výnosy neustále rostou. Tím dochází ke snižování uvedené hodnoty.

Pro lepší pochopení výše uvedené analýzy autorka přidává ještě jednu zpracovanou tabulkou s obráceným poměrem obou hodnot. Výsledek v jednotlivých letech udává, jak velký podíl dlouhodobého hmotného majetku je potřeba na vytvoření celkových výnosů. Z údajů je patrné, že tento podíl stále roste. To podporuje výše uvedené konstatování.

Tabulka 35: Výpočet obratu stálých aktiv (ve dnech)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celk. výnosy	35978	37325	41241	44890	44380	44403	46773	48107	50337	58806
DHM	99439	98046	95768	102866	101000	99234	97411	99363	98908	103102
Obrat st.aktiv	0,36	0,38	0,43	0,44	0,44	0,45	0,48	0,48	0,51	0,57

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Tabulka 36: Výpočet doby obratu zásob potravin ve školní jídelně (ve dnech)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zásoby	95	95	76	57	39	28	33	63	50	54
Stravné HČ	1943	1986	2093	2808	2927	2983	3092	3204	3170	3174
Stravné DČ	252	417	432	466	536	429	462	462	477	536
Doba obratu zásob ŠJ	15,80	14,43	10,99	6,35	4,11	3,00	3,39	6,27	5,00	5,31

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: obrat zásob = zásoby / (výnosy / 360).

Tato další analýza části doplňkové činnosti ukazuje, jaké údaje je možné zjistit v jednotlivých segmentech analýzy.

Uvedená hodnota vyjadřuje průměrný počet dnů, na které teoreticky vystačí objem zásob. Teoreticky lze říci, že jde o počet dnů mezi spotřebou a nutnou obnovou zásob. Je nutné, aby tato hodnota byla v přiměřené míře. Dle zkušeností je dobré, aby se pohybovala v limitu jednoho pracovního týdne. V tabulce jsou zpracovány pouze hodnoty za školní jídelnu. Škola nevede jiné zásoby, pouze potraviny. Souvztažně s potravinami jsou uvedeny tržby pouze ve školní jídelně. V současné době dochází k ustálení této hodnoty na optimální úrovni. Je však v této souvislosti třeba zvýšenou měrou dbát i na strukturu uvedených zásob vzhledem k jejich optimálnímu využití. Z tabulky je patrné, že výnosy za stravné pravidelně stoupají, což je dáno zvyšováním cen obědů, které je zapříčiněno zvyšujícími se cenami vstupů jak potravin, tak mezd a režie. Dalším faktorem je i stoupající počet žáků školy, jak je uvedeno v tabulce č. 1. Stejně důvody jsou platné i v rámci stravného v doplňkové činnosti, kde také počet strávníků roste.

Tabulka 37: Výpočet doby obratu závazků (ve dnech)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Závazky	3670	3911	5309	6484	6414	5133	6268	6183	7466	7565
Tržby	35978	37325	41241	44890	44380	44403	46773	48107	50337	58806
Doba obratu závazků	36,72	37,72	46,34	52,00	52,03	41,62	48,24	46,27	53,40	46,31

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: doba obratu závazků = závazky / (tržby / 360).

Doba obratu závazků, nazývaná také doba odkladu pohledávek je vyjádřením doby, která uplyne od nákupu zásob do platby za tento nákup. Hodnota je vyjádřena počtem dnů. Snahou organizace je, aby tato doba byla co nejdélší.

Z výše uvedené tabulky je patrný nárůst objemu závazků. Ten je způsoben jak zvyšováním dohadných položek například za energie, tak i zvyšováním mezd. K 31. 12. jsou zaúčtovány dohadné položky za spotřeby energií, odvody mezd a sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, přičemž jejich úhrady jsou provedeny v měsíci lednu následujícího zdaňovacího období. Z toho vyplývá, že kolísá doba obratu závazků. Z tabulky je patrné, že tato hodnota nevykazuje dramatické výkyvy.

4.7.4 Ukazatelé zadluženosti

Tabulka 38: Výpočet ukazatele zadluženosti (v %)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cizí kapitál	3670	3911	5309	6484	6414	5133	6268	6183	7466	7565
Aktiva	104042	103627	103438	110544	108657	105458	105659	108495	112985	116130
Zadluženost	4	4	5	6	6	5	6	6	7	7

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: celková zadluženost = cizí kapitál / aktiva *100

Podle tohoto ukazatele je možné zkoumat míru financování aktiv organizace z vlastních nebo z cizích zdrojů. Znamená to tedy, že ukazuje poměr, případně vyjadřuje, z kolika procent se cizí kapitál podílí na celkových aktivech organizace.

Z uvedené tabulky je možné vyčíst mírně stoupající podíl cizího kapitálu na celkových aktivech organizace. Je zřejmý vyšší nárůst cizího kapitálu v roce 2011, kdy došlo ke skokovému navýšení krátkodobých závazků o 1,4 mil. Kč. K obdobnému případu došlo i v roce 2012, zvýšením objemu dlouhodobého hmotného majetku o více než 7 mil. Kč. Naopak v roce 2014 došlo k poklesu krátkodobých závazků o 1,3 mil. Kč a zároveň došlo k poklesu dlouhodobého majetku o 1,8 mil. Kč. Nárůst v roce 2015 byl způsoben opět nárůstem cizích zdrojů, zároveň bylo vyššímu nárůstu zabráněno nárůstem krátkodobého finančního majetku a lehkým nárůstem krátkodobých pohledávek. Na nejvyšší míře zadlužení se v roce 2017 a 2018 se podílí vznik dlouhodobých závazků ve výši 1,8, resp. 1,66 mil. Kč. Stejně tak pokračuje trend vzrůstajícího objemu celkových aktiv, což je dáno v roce 2016 nárůstem pohledávek a výrazným nárůstem krátkodobého finančního majetku

a v roce 2018 nárůstem více než 4,2 mil. Kč dlouhodobého hmotného majetku. Z analýzy je však zřejmé, že celková zadluženost organizace je velice nízká a cizí zdroje v žádném případě neohrožují její finanční fungování a stabilitu.

Tabulka 39: Výpočet koeficientu opotřebení dlouhodobého majetku (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Oprávky	35930	35169	38260	41239	43793	45806	47279	49322	51324	54766
Dl. aktiva	135368	133215	134031	144109	144797	145040	144690	148686	150233	157868
Opot.dl. maj	0,27	0,26	0,28	0,29	0,30	0,32	0,33	0,33	0,34	0,35

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Výpočet: koeficient opotřebení dlouhodobého majetku = oprávky / dlouhodobá aktiva (v pořizovacích cenách)

Tento koeficient představuje míru opotřebení dlouhodobého majetku a charakterizuje stav hospodaření s dlouhodobým majetkem. Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že od roku 2010 dochází k pomalému nárůstu koeficientu opotřebení dlouhodobého majetku. Při pohledu na oprávky je patrné, i přes některé drobné výkyvy rostou hodnoty téměř kontinuálně.

V roce 2011 o 3,1 mil. Kč, v roce 2012 téměř 3 mil. Kč. Po dalším stálém nárůstu ročně oscilujícím kolem 2 mil. Kč došlo k výraznějšímu navýšení v roce 2018 o částku 3,4 mil. Kč. Obdobná situace je zřejmá i u dlouhodobých aktiv. V roce 2012 došlo ke skokovému navýšení objemu dlouhodobého majetku téměř o 10 mil. Kč. S drobnými odchylkami +/- dochází k většímu navýšení o 4 mil. Kč v roce 2016 a v roce 2017 o 1,6 mil. Kč. V roce 2018 došlo ke skokovému navýšení 7,6 mil. Kč. Je nutné si uvědomit, že do dlouhodobého majetku nepatří pouze stavby, pozemky a dlouhodobý hmotný majetek, ale i drobný dlouhodobý majetek, jehož pořizovací cena nepřekračuje cenu 40 tis. Kč u drobného hmotného a 60 tis. Kč u nehmotného. Ten je odepsán okamžitě, okamžikem pořízení. Při pohledu na rozvahy v příslušných letech je možné výkyvy vyplývající z uvedené tabulky komentovat takto: rozdíl ve výši oprávek v roce 2011 je způsoben zvýšením odpisů ze staveb a dalšího hmotného majetku o 2,4 mil. Kč a zvýšením nákupu drobného majetku o více než 600 tis. Kč za rok. V roce 2012 je skokový nárůst majetku způsoben navýšením hodnoty staveb a ostatního dlouhodobého majetku o více než 9 mil. Kč a o nárůst pořízeného drobného dlouhodobého majetku téměř o 1 mil. Kč. S tímto nárůstem dochází i

ke zvyšování odpisů, které kopíruje uvedené hodnoty. Nárůsty a případné poklesy v letech 2013 – 16 jsou způsobovány rozdíly v nákupu a vyřazování zvláště drobného majetku. V případě odpisů staveb dochází k navýšení v rozdílu mezi uvedením do provozu v průběhu roku. V roce 2016 došlo k nárůstu u dlouhodobého majetku o 3,7 mil. Kč, v roce 2017 je rozdíl u odpisů způsoben opět souvislostí s celoročním odpisem majetku uvedeného do provozu v roce 2016. V roce 2018 došlo k navýšení dlouhodobého hmotného majetku o 6,2 mil. Kč a zároveň je zvýšen nákup drobného majetku o 1,6 mil. Kč. S tím souvisí i nárůst odpisů. Závěrem z výše uvedených dat lze konstatovat, že i přes některé drobné zvyšování dlouhodobého majetku, které je zapříčiněno rozvojem organizace a různými typy dotací a převodů majetku, je zřejmé, že dochází k postupnému mírnému stárnutí tohoto typu majetku. Je však zároveň možné poznamenat, že organizace provádí pravidelnou údržbu stavebního fondu a má naplánované další rekonstrukce. Například v roce 2019 to byla rekonstrukce elektrické instalace v budově. Je také zřejmé, že dochází k navyšování investic do drobného hmotného majetku, které souvisí s modernizací a zlepšováním podmínek celkového vybavení a komfortu školy.

Tabulka 40: Výpočet míry investičního rozvoje (v tis. Kč)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Investice celkem	29073	988	83	179					1230	
Oprávky	1504	2387	2417	2576	1903	1873	1823	1719	1766	1890
Míra invest. rozvoje	1 933,05	41,39	3,43	6,95	0,00	0,00	0,00	0,00	69,65	0,00

Zdroj: vlastní zpracování z účetních dokladů, 2019

Míra investičního rozvoje = investice celkem (brutto) / odpisy (oprávky)

Z této tabulky lze vyčíst zejména hodnotu investic v každém roce (nikoliv kumulovanou) a jejich podíl vzhledem k oprávkám v daném roce. Je nutné upozornit na skutečnost, že se nejedná o údaje kumulované, používané ve výše uvedených tabulkách. Zároveň je nutné upozornit na skutečnost, že se jedná o investice ze strany samotné organizace, odpisy vytvořené dle odpisového plánu každého roku. Obrovská míra investičního rozvoje v roce 2009 je způsobena dokončením dvouleté investice do výstavby sportovní haly. Stejně tak v roce 2010 došlo ještě k dalším nezbytným investicím do haly. Nárůst oprávek v roce 2010 je způsoben odpisem haly v celém kalendářním roce, což je rozdíl oproti roku 2009, kdy byl prováděn pouze po dobu 4 měsíců. Pokles odpisů v roce

2013 souvisí se změnou metodiky provádění odpisů v rámci vytváření jednotného systému účetnictví státu. Je zřejmé, že v letech 2013 až 2016 nedošlo k žádným investicím, což koresponduje s hodnotami tabulky č. 20 opotřebení majetku. Stejně tak rok 2017, kdy nárůsty dlouhodobého majetku jsou způsobeny zejména formou převodů od zřizovatele, nikoliv investicemi samotné organizace. Jediná investice v tomto období v roce 2017 byl konvektomat pro kuchyni školní jídelny za 460 tis. Kč a provedení zateplení obvodového pláště části budovy. Tabulka opět ukazuje, že možnosti příspěvkové organice v oblasti provádění investic jsou velice omezené a závisí především na dotacích od zřizovatele, případně z jiných zdrojů.

5 Závěr

Příspěvkové organizace jsou důležité pro činnost státu. Prostřednictvím nich stát zabezpečuje a poskytuje rozmanité druhy služeb v různých oblastech života společnosti. Již z názvu vyplývá, že stát poskytuje těmto organizacím příspěvky na jejich fungování a zabezpečování činností. Další charakteristikou je, že nejsou zaměřeny na tvorbu zisku. Jednou z důležitých činností příspěvkových organizací je poskytování vzdělávání. Pro analýzu hospodaření tohoto typu organizací byla autorkou vybrána 31. základní škola Plzeň, E. Krásnohorské 10 v Plzni. Tato škola se řadí, co do počtu žáků, mezi největší základní školy ve městě. Na základě stanovených cílů práce byla v praktické části provedena finanční analýza jednotlivých vybraných ukazatelů organizace. Pro tyto účely práce byly využity veškeré účetní doklady, uzávěrky jednotlivých let, tvořené účetními výkazy rozvaha a výsledovka.

Z výsledků práce je zřejmé, že hlavní položkou v případě nákladů tvoří mzdové náklady. Ty v roce 2018 dosáhly částku 30,797 mil. Kč a se mzdami související zákoně odvody ve výši 10,264 mil. Kč. Mezi dalšími významnými náklady organizace patří spotřeba materiálu ve výši 4,199 mil. Kč, náklady na opravy a udržování ve výši 4,067 mil. Kč a spotřeba energií ve výši 2,288 mil. Kč. Všechny tyto údaje jsou čerpány z roku 2018 za hlavní činnost. Náklady v doplňkové činnosti dosáhly částky 2,108 mil. Kč. Jejich struktura kopíruje hlavní činnost, tedy na platy, odvody, materiál a energie. Jednotlivé náklady jsou přiblíženy v praktické části, včetně okomentování jednotlivých meziročních výkyvů.

Z výnosů hlavní činnosti školy je zřejmé, že škola je financována v souladu s jejím posláním z dotací od ÚSC ve výši 49,336 mil. Kč. Dále jsou to výnosy tržeb z prodeje služeb, na kterých se podílí v hlavní činnosti zejména výnosy za stravné žáků a zaměstnanců a dále výnosy za úplatu ve školní družině. Další významnou položkou je zapojení prostředků vlastních fondů školy ve výši 3,397 mil. Kč. V případě doplňkové činnosti tvoří výnosy pronájmy majetku, zejména víceúčelové sportovní haly ve výši 1,42 mil. Kč, a také tržby z prodeje služeb ve výši 846 tis. Kč. Ty jsou tvořeny opět výnosem ze stravného, tentokrát pro veřejnost a platby za pořádané kroužky pro žáky. Údaje jsou též z roku 2018 a jejich přesný rozbor je uveden v praktické části práce v kapitole 4.4.

Z pohledu tvorby výsledku hospodaření příspěvkových organizací, 31. ZŠ nevyjímaje, se jeví jako neutrální tvořené fondy. Mezi významné fondy patří fond reprodukce majetku,

ten slouží k pořizování a údržbě investičního majetku, včetně staveb. Je naplňován pravidelnými odpisy tohoto majetku. V roce 2018 činil zůstatek fondu 1 299 tis. Kč. Dalším fondem je rezervní fond. Ten je naplňován přídělem ze zlepšeného výsledku hospodaření, jeho částí, a slouží k převedení zůstatků víceletých dotací. V roce 2018 činil příděl do fondu 172 tis. Kč. Čerpáno bylo 1 676 tis. Kč, zůstatek fondu činil 3 391 tis. Kč. Tento vysoký zůstatek byl dán právě zůstatkem víceleté dotace z EU. Zbývající část hospodařského výsledku je převedena do fondu odměn. Ten k 31. 12. 2018 vykázal zůstatek ve výši 407 tis. Kč. Posledním fondem školy je fond kulturních a sociálních potřeb, je tvořen přídělem z objemu vyplacených mezd. Tento fond slouží pro poskytování sociálních a kulturních potřeb zaměstnanců. Prostředky jsou čerpány na příspěvky na rekreaci, na závodní stravování, kulturní a sportovní akce. V roce 2018 zdroje fondu činily 619 tis. Kč, fond byl čerpán ve výši 723 tis. Kč, ke konci roku vykázal zůstatek 255 tis. Kč.

V závěrečné části práce byla provedena analýza poměrových ukazatelů. Jako první ukazatel byla vyčíslena rentabilita. V rámci rentability byly porovnány celkové náklady a celkové výnosy. Ty by měly být vyrovnané. To organizace v roce 2018 splnila. V případě rentability z doplňkové činnosti bylo dosaženo rentability 8,92 %, to autorka považuje za velmi slabý výsledek. Dalším zkoumaným ukazatelem byl ukazatel likvidity. Tento ukazatel se dělí do tří stupňů. V případě třetího stupně, likvidita běžná, ta poměruje oběžná aktiva ponížená o nespotřebované prostředky EU v poměru ke krátkodobým závazkům, dosáhla škola hodnoty 1,94. Doporučovaná hodnota je dána rozpětím 1,5 - 2,5. Hodnota školy se tedy pohybuje v doporučeném rozpětí optimální hodnoty. U likvidity druhého stupně, likvidity pohotové, se analyzuje poměr mezi oběžnými aktivy poníženými o nespotřebované prostředky EU a také o zásoby ke krátkodobým závazkům. Vypočítaná hodnota je na úrovni 1,93, doporučené rozpětí se pohybuje v intervalu 1 – 1,5. Je tedy zřejmé, že pohotovostní likvidita je mimo doporučený rozsah. To lze vysvětlit větším objemem nespotřebovaných prostředků, které byly převedeny do rezervního fondu z důvodu víceletého rozložení dotace ve výši 1 584 tis. Kč. Likvidita prvního stupně, peněžní likvidita, vyjadřuje poměr mezi krátkodobým finančním majetkem poníženým o nespotřebované prostředky EU ke krátkodobým závazkům. Škola dosahuje hodnoty 1,58. Doporučená hodnota je 02, - 0,5. Standardně se u příspěvkových organizací pohybuje na hodnotě 1. Je tedy vyšší, ale platí to samé jako u předchozího stupně, i zde je ovlivněna nespotřebovanými prostředky z EU. Dalším ukazatelem je ukazatel aktivity. V rámci ukazatelů aktivity byl vypočítán obrat krátkodobých pohledávek, který je dán poměrem

krátkodobých pohledávek k celkovým výnosům. Ukazatel vyjadřuje, denní výnos je potřebný na úhradu krátkodobých pohledávek. V případě školy je to 12,66 dne. Obrat stálých aktiv udává podíl dlouhodobého majetku na celkových výnosech. Ten u školy činí 1,75 násobek. Mezi dalšími výpočty je uveden obrat zásob potravin ve školní jídelně, který představuje, na kolik dnů vystačí zásoby potravin. U analyzované školy vystačí potraviny na 5,31 dne. Dalším výpočtem je doba obratu závazků. Ta udává dobu od nákupu zásob do doby jejich úhrady. V roce 2018 tato doba dosahovala 46,31 dne. Posledním ukazatelem, který by propočítán byl ukazatel zadlužnosti. Ukazatel je dán poměrem cizího kapitálu k aktivům. Škola dosahuje velmi nízké zadlužnosti na úrovni 7 %. V rámci tohoto ukazatele je vypočítán i koeficient opotřebení dlouhodobého majetku. Ten je stanoven poměrem oprávek k dlouhodobým aktivům. Tento koeficient dosahuje hodnoty 0,35. Uvedená hodnota od roku 2009 postupně stoupá, z čehož lze usuzovat, že dochází k postupné modernizaci majetku a vybavení školy. Z uvedených vypočítaných hodnot lze vyvodit závěr, že škola ve většině spočítaných ukazatelů dosahuje doporučených hodnot výpočtu. Z toho vyplývá, že škola hospodárně využívá přidělených prostředků.

Z analýzy výsledku hospodaření lze vyčíst, jaké jsou náklady a výnosy organizace. Škola v roce 2018 dosáhla náklady 58 797 tis. Kč, z toho v rámci hlavní činnosti připadalo 56 689 tis. Kč a na doplňkovou činnost 2 108 tis. Kč. Výnosy činily celkem 58 806 tis. Kč, z toho hlavní činnost 56 510 tis. Kč a doplňková činnost 2 296 tis. Kč. Výsledek hospodaření dosáhl výše 9 tis. Kč. Z údajů je patrné, že za hlavní činnost byla vykázána ztráta ve výši 179 tis. Kč a naopak v doplňkové činnost byl vykázán zisk 188 tis. Kč. Ztráta hlavní činnosti byla pokryta ziskem v doplňkové činnosti, to dokládá, že doplňková činnost je pro organizaci velice důležitou a pomáhá dofinancovat rozpočet organizace.

Ze všech uvedených rozborů je zřejmé, že organizace naplňuje veškeré principy příspěvkových organizací.

Lze konstatovat, že 31. základní škola dosahuje velice dobrých výsledků hospodaření se svěřenými prostředky, které využívá v souladu s nařízeními a zákonními předpisy. Negativem, který autorka vidí, jsou nízké tržby z pronájmu sportovní haly. Ta byla dobudována v roce 2009, s čímž souvisí některé výkyvy jednotlivých položek v roce 2010 až 2011. Při téměř maximálním ročním využití haly ze strany školy a nájemců, se tržby z pronájmu jeví jako nízké. Výnosy roku 2018 se ve srovnání s rokem 2010 zvýšily o 180 tis. Kč, což činí 14,4 %. Naproti tomu rostou náklady na mzdy a energie a opravy. Problém je v tom, že cenu pronájmu určuje zřizovatel, ta je však stanovena na nízké

úrovni. Doporučením je vyvolat jednání se zřizovatelem o zvýšení této ceny na úroveň, která je pro takto vybavené sportovní zařízení ve městě obvyklá. Autorka provedla průzkum obvyklých cen srovnatelných sportovních zařízení ve městě. Jednak sportovní haly a tělocvičny. U sportovní haly se cena u konkurence pohybuje řádově o 300,- Kč za hodinu pronájmu vyšší. U tělocvičny je to 150 - 200,- Kč za hodinu. U sportovní haly by navýšení za hodinu pronájmu v průměru o 100,- Kč mohlo přinést 180 tis. Kč za rok, při průměrném pronájmu 5 hodin denně počítáno na 300 dnů v roce. U tělocvičny, která je pronajímána méně hodin, by se při navýšení ceny o 50,- Kč mohly výnosy z pronájmu zvýšit o 30 tis. Kč. Obě navrhované průměrné ceny navýšení za hodinu pronájmu by měly být přijatelné jak pro stávající dlouhodobé, tak i pro nové nájemce. Takto získané prostředky by škola mohla využít ke svému dalšímu rozvoji.

Další možný zdroj výnosů z doplňkové činnosti by mohly představovat pronájmy učeben. Ty jsou v odpoledních hodinách nevyužité a škola by mohla najít odpolední jazykovou školu, autoškolu či jiné zájmové organizace, které využívají ke své činnosti pronajaté prostory. Další možnosti se jeví nabídnutí zázemí školy, sportovní haly a venkovního areálu sportovním svazům na krajské úrovni k pořádání větších sportovních akcí, závodů. V rámci nich je škola schopná zabezpečit celodenní stravování přímo v prostorách školy.

6 Seznam použitých zdrojů

Knihy:

BOUKAL, Petr, VÁVROVÁ, Hana a kol., 2007. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1.vyd., Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.

KALOUDA, František, 2015, *Finanční analýza a řízení podniku*. Plzeň: Aleš Čenek, 287 s. ISBN 978-80-7380-526-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra, ŠTEKR, Karel, 2013. *Finanční analýza. Komplexní průvodce s příklady*. 2., rozšířené vydání. Praha: Grada publishing. 240 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

KÖNIG, Petr. 2009. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. aktualizované vyd. Praha: C. H. Beck. Beckova edice ekonomie. 630 s. ISBN 8074000117.

MÁČE, Miroslav, 2006. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 1. vyd., Praha: Grada Publishing. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.

MELION, Miloslav, 2000. *Finance územních samospráv*. 1. vyd., Hradec Králové: Ekonomická a informační agentura. 216 s. ISBN 80-85490-79-X.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena, 2013. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. Olomouc: ANAG, Účetnictví, daně. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

MORÁVEK, Zdeněk, PROKŮPKOVÁ, Danuše, 2016. *Příspěvkové organizace 2016 – 2017*. 3. aktualizované vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 328 s. ISBN 978-80-7552-310-5.

MORÁVEK, Zdeněk, MOCKOVČIAKOVÁ, A., PROKŮPKOVÁ, Danuše, 2012, *Meritum příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR. 396 s. ISBN 978-7357-736-0.

NAHODIL, František, 2009. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Aleš Čeněk. 368 s, ISBN 978-80-738-0162-5.

OCHRANA, František, PAVEL, Jan, VÍTEK, Leoš a kol., 2010. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1. vyd., Praha: Grada Publishing. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

OTRUSINOVÁ, Milana, KUBÍČKOVÁ, Dana, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd., Praha: C. H. Beck. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, Finance (Grada). 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

RŮČKOVÁ, Petra, 2011. *Finanční analýza metod, ukazatele, využití v praxi. 4. rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing. 144 s. ISBN 978-80-247-3916-8.

SIKORA, Petr, 2018. *Majetek školské příspěvkové organizace*. 1. vyd., Karviná – Mizerov: Paris. 200 s. ISBN 978-80-87173-42-8.

VALENTA, Jiří, 2004. *Financování a rozpočet školy*. Karviná – Mizerov: Paris. 131 s. ISBN 80-239-2218-1.

VRABKOVÁ, Iveta a kol., 2017. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. 1. vyd., Ostrava: Vysoká škola Báňská - technická universita Ostrava, ekonomická fakulta. 208 s. ISBN 978-80-248-4028-4.

Odborné články:

ARUNDEL, Anthony, Carter BLOCH a Barry FERGUSON. Advancing innovation in the public sector: Aligning innovation measurement with policy goals. *RESEARCH POLICY* [online]. 2019, 48(3), 789-798 [cit. 2020-03-28]. DOI:

10.1016/j.respol.2018.12.001. ISSN 00487333. Dostupné z:
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048733318302956>.

FRIČ, Pavol. L'Etat et le secteur non lucratif en République tchèque. *Post-Print* [online].
2010 [cit. 2020-03-20]. ISSN edsrep. Dostupné z: <https://ideas-repec.org.infozdroje.cz/p/hal/journl/halshs-01163924.html#?>

JERRY L. PETR. The Nature and Necessity of the Mixed Economy. *Journal of Economic Issues* [online]. 1987, 21(4), 1445-1468 [cit. 2020-03-20]. ISSN 00213624. Dostupné z:
<https://www-jstor-org.infozdroje.cz/stable/4225935?seq=1>

Zákony:

Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-218-2000-sb-3443>. 18. 4. 2019.

Zákon 250/2000 Sb.: o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>. 15. 4. 2019.

Ostatní zdroje:

Kronika školy, dostupné na vedení školy.

Statistické výkazy P1-04 za roky 2009 až 2018, dostupné na vedení školy.

Účetní doklady organizace za roky 2009 až 2018, dostupné na vedení školy.

Účetní výkazy rozvaha za roky 2009 až 2018, dostupné na vedení školy.

Účetní výkazy výsledovka za roky 2009 až 2018, dostupné na vedení školy.

7 Seznam tabulek

Tabulka 1: Počty žáků 31. ZŠ v období let 2009 – 2018.....	42
Tabulka 2: Rozvaha, absolutní hodnoty (v tis. Kč).....	43
Tabulka 3: Horizontální analýza rozvahy (v %)	44
Tabulka 4: Vertikální analýza rozvahy (v %)	46
Tabulka 5: Výkaz zisku a ztráty, absolutní hodnoty, náklady (v tis. Kč)	48
Tabulka 6: Výkaz zisku a ztráty, horizontální analýza, náklady (v %)	50
Tabulka 7: Výkaz zisku a ztráty, vertikální analýza, náklady (v %)	52
Tabulka 8: Spotřeba energií (v tis. Kč).....	54
Tabulka 9: Opravy a udržování (v tis. Kč).....	54
Tabulka 10: Ostatní služby (v tis. Kč)	56
Tabulka 11: Počet zaměstnanců (v osobách), mzdové náklady (v tis. Kč).....	57
Tabulka 12: Výkaz zisku a ztráty výnosy, absolutní hodnoty, výnosy (tis. Kč).....	59
Tabulka 13: Výkazu zisku a ztráty, horizontální analýza, výnosy (v %).....	60
Tabulka 14: Výkazu zisku a ztráty, vertikální analýza, výnosy (v %).....	61
Tabulka 15: Tržby z prodeje služeb (v tis. Kč).....	61
Tabulka 16: Výnosy z nároků na rozpočty územně samosprávných celků, prostředky celkem (v tis. Kč)	63
Tabulka 17: Detailní zpracování jednotlivých dotací od poskytovatele Krajského úřadu a (v tis. Kč)	64
Tabulka 18: Detailní zpracování jednotlivých dotací od poskytovatele města Plzně a Úřadu práce (v tis. Kč)	65
Tabulka 19: Výnosy DČ detail (v tis. Kč)	66
Tabulka 20: Fond reprodukce majetku (v tis. Kč)	67
Tabulka 21: Rezervní fond (v tis. Kč).....	68
Tabulka 22: Fond odměn (v tis. Kč)	69
Tabulka 23: Fond kulturních a sociálních potřeb (v tis. Kč)	69
Tabulka 24: Celkové náklady a výnosy organizace (v tis. Kč).....	70
Tabulka 25: Výsledek hospodaření (v tis. Kč).....	71
Tabulka 26: Rozdělení výsledku hospodaření do fondů (v tis. Kč).....	71
Tabulka 27: Výpočet rentability celkové (v tis. Kč)	72
Tabulka 28: Výpočet rentability za DČ (v tis. Kč)	72

Tabulka 29: Výpočet ukazatele míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti (v tis. Kč).....	73
Tabulka 30: Výpočet likvidity III. stupně, běžné likvidity (v tis. Kč).....	74
Tabulka 31: Výpočet pohotové likvidita, likvidity II. stupně (v tis. Kč).....	75
Tabulka 32: Výpočet peněžní likvidity, likvidita I. stupně (v tis. Kč)	75
Tabulka 33: Výpočet obratu krátkodobých pohledávek (ve dnech)	76
Tabulka 34: Výpočet obratu stálých aktiv (v tis. Kč)	77
Tabulka 35: Výpočet obratu stálých aktiv (ve dnech)	77
Tabulka 36: Výpočet doby obratu zásob potravin ve školní jídelně (ve dnech).....	78
Tabulka 37: Výpočet doby obratu závazků (ve dnech)	78
Tabulka 38: Výpočet ukazatele zadluženosti (v %).....	79
Tabulka 39: Výpočet koeficientu opotřebení dlouhodobého majetku (v tis. Kč).....	80
Tabulka 40: Výpočet míry investičního rozvoje (v tis. Kč)	81

8 Přílohy:

Příloha I. – Rozvaha

Rozvaha	
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	
Název:	31. základní škola Plzeň
Sídlo:	E.Krásnohorské 10, Plzeň, 323 00, Česká republika
Právní forma:	
IČ:	70879443
Předmět činnosti:	

sestavená k 31.12.2018
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
okamžik sestavení: 22.1.2019

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA	AKTIVA CELKEM		170 896 398,38	54 766 041,46	116 130 356,92	112 984 660,14
A.	Stálá aktiva		157 868 499,13	54 766 041,46	103 102 457,67	98 908 479,39
1.	Dlouhodobý nehmotný majetek		304 499,10	304 499,10		
1.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
1.2.	Software	013				
1.3.	Ocenitelná práva	014				
1.4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
1.5.	Drobny dlouhodobý nehmotný majetek	018	304 499,10	304 499,10		
1.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019				
1.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041				
1.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051				
1.9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		157 564 000,03	54 461 542,36	103 102 457,67	98 908 479,39
2.	Pozemky	031	3 296 197,40		3 296 197,40	3 296 197,40
2.1.	Kulturmí předměty	032				
2.2.	Stavby	021	129 824 991,77	32 845 727,00	96 979 264,77	94 492 131,02
2.3.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých	022	8 282 147,91	5 455 152,41	2 826 995,50	1 038 577,97
2.4.	Pěstitelecké celky trvalých porostů	025				
2.5.	Drobny dlouhodobý hmotný majetek	028	16 160 662,95	16 160 662,95		
2.6.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
2.7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042				
2.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052				
2.9.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036				
III.	Dlouhodobý finanční majetek					81 573,00
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
4.	Terminované vklady dlouhodobé	068				
5.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
IV.	Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471				
B.	Oběžná aktiva		13 027 899,25		13 027 899,25	14 076 180,75
1.	Zásoby		54 206,06		54 206,06	49 645,97
1.1.	Pořízení materiálu	111				
1.2.	Materiál na skladě	112	54 206,06		54 206,06	49 645,97
1.3.	Materiál na cestě	119				
1.4.	Nedokončená výroba	121				
1.5.	Polotovary vlastní výroby	122				
1.6.	Výrobky	123				
1.7.	Pořízení zboží	131				
1.8.	Zboží na skladě	132				
1.9.	Zboží na cestě	138				
1.10.	Ostatní zásoby	139				
II.	Krátkodobé pohledávky		2 067 925,68		2 067 925,68	2 305 854,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
1.	Odběratelé	311	97 104,00		97 104,00	93 865,00
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	171 160,00		171 160,00	263 700,00
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316				
9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	30 000,00		30 000,00	30 000,00
10.	Sociální zabezpečení	336				
11.	Zdravotní pojištění	337				
12.	Důchodové spoření	338				
13.	Daň z příjmů	341				
14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342				
15.	Daň z přidané hodnoty	343	6 660,00		6 660,00	
16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344				
17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346				
18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348				
28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373				
30.	Náklady příštích období	381	83 516,68		83 516,68	71 545,00
31.	Příjmy příštích období	385	18 603,00		18 603,00	14 288,00
32.	Dohadné účty aktivní	388	1 660 882,00		1 660 882,00	1 824 144,00
33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377				8 312,00
III.	Krátkodobý finanční majetek		10 905 767,51		10 905 767,51	11 720 680,78
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jiné cenné papíry	256				
4.	Terminované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				
9.	Běžný účet	241	10 645 819,67		10 645 819,67	11 368 215,94
10.	Běžný účet FKSP	243	201 871,84		201 871,84	303 999,84
15.	Ceniny	263	1 098,00		1 098,00	1 332,00
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	56 978,00		56 978,00	47 133,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			1 BĚŽNÉ	2 MINULÉ
PASIVA	PASIVA CELKEM		116 130 356,92	112 984 660,14
C.	Vlastní kapitál		108 564 751,99	105 518 719,42
I.	Jměni účetní jednotky a upravující položky		103 203 896,39	99 009 918,11
1.	Jměni účetní jednotky	401	65 124 724,64	64 040 664,63
3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	36 455 867,75	33 345 949,48
4.	Kurzové rozdíly	405		
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	1 623 304,00	1 623 304,00
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
7.	Opravy předcházejících účetních období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		5 351 589,58	6 296 682,28
1.	Fond odměn	411	406 467,00	366 467,00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	254 870,84	358 403,84
3.	Rezervní fond tvorfený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	1 807 165,65	2 076 962,91
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	1 583 942,00	1 188 361,64
5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	1 299 144,09	2 306 486,89
III.	Výsledek hospodaření		9 266,02	212 119,03
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		9 266,02	212 119,03
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		
3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432		
D.	Cizí zdroje		7 565 604,93	7 465 940,72
I.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
II.	Dlouhodobé závazky		1 660 882,00	1 824 144,00
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	1 660 882,00	1 824 144,00
III.	Krátkodobé závazky		5 904 722,93	5 641 796,72
1.	Krátkodobé úvěry	281		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321		31 368,00
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324		
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
10.	Zaměstnanci	331		
11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	2 109 468,00	2 123 965,00
12.	Sociální zabezpečení	336	877 978,00	855 149,00
13.	Zdravotní pojištění	337	381 065,00	369 351,00
14.	Důchodové spoření	338		
15.	Daň z příjmů	341		
16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	327 518,00	331 548,00
17.	Daň z přidané hodnoty	343		9 574,00
18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345		
19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347		
20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349		76 761,00
32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374		
35.	Výdaje příštích období	383	347 574,44	260 974,45
36.	Výnosy příštích období	384	570 555,49	511 890,27
37.	Dohadné účty pasivní	389	83 420,00	40 300,00
38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	1 207 144,00	1 030 916,00

Příloha II. - Výkaz zisku a ztráty

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.						
Výkaz zisku a ztráty						
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE						
Název: 31. základní škola Plzeň						
Sídlo: E.Krásnohorské 10, Plzeň, 323 00, Česká republika						
Právní forma:						
IČ: 70879443						
Předmět činnosti:						
cestavený k 31.12.2018 (v Kč, s přesností na dvě desetinná místa) okamžik cestavení: 22.1.2019						
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A. NÁKLADY CELKEM	56 689 353,03	2 108 021,60	48 068 869,58	2 056 429,07		
I. Náklady z činnosti	56 689 353,03	2 108 021,60	48 068 869,58	2 056 429,07		
1. Spotřeba materiálu	501	4 199 491,44	336 850,61	4 205 230,69		
2. Spotřeba energie	502	2 288 081,02	269 614,98	2 214 161,81		
3. Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503					
4. Prodané zboží	504					
5. Aktivace dlouhodobého majetku	506	-1 147,50				
6. Aktivace oběžného majetku	507					
7. Změna stavu zásob vlastní výroby	508					
8. Opravy a udržování	511	4 064 497,66	9 402,24	1 237 529,80		
9. Cestovné	512	74 653,00		57 584,00		
10. Náklady na reprezentaci	513	9 798,10		13 228,00		
11. Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	-262 746,00		-252 194,00		
12. Ostatní náklady	518	1 640 019,15	121 780,85	1 662 118,85		
13. Mzdové náklady	521	30 796 996,00	1 074 265,00	26 478 353,00		
14. Zákonné sociální pojištění	524	10 264 374,51	270 311,49	8 964 844,16		
15. Jiné sociální pojištění	525	125 233,57	2 977,43	109 894,95		
16. Zákonné sociální náklady	527	954 698,00	22 819,00	860 426,59		
17. Jiné sociální náklady	528			16 118,00		
18. Daň smlíčení	531					
19. Daň z nemovitostí	532					
20. Jiné daně a poplatky	538	60,00		100,00		
22. Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541					
23. Jiné pokuty a penále	542					
24. Dary a jiná bezúplatná předání	543					
25. Prodaný materiál	544					
26. Manka a škody	547					
27. Tvorba fondů	548					
28. Odplisy dlouhodobého majetku	551		1 889 731,20	1 766 031,30		
29. Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552					
30. Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553					
31. Prodané pozemky	554					
32. Tvorba a zúčtování rezerv	555					
33. Tvorba a zúčtování opravných položek	556					
34. Náklady z vyřazených pohledávek	557					
35. Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	396 028,50		558 096,30		
36. Ostatní náklady z činnosti	549	249 584,38		193 464,13		
II. Finanční náklady						
1. Prodané cenné papíry a podíly	561					
2. Úroky	562					
3. Kurzové ztraty	563					
4. Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564					
5. Ostatní finanční náklady	569					
III. Náklady na transfery						
1. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571					
2. Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	572					
V. Daň z příjmů						
1. Daň z příjmů	591					

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595				
B.	VÝNOSY CELKEM		56 510 356,24	2 296 284,41	48 139 359,38	2 198 058,30
I.	Výnosy z činnosti		7 174 757,60	2 296 284,41	4 131 759,02	2 198 058,30
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601				
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	3 750 513,25	845 620,31	3 742 469,95	779 711,94
3.	Výnosy z pronájmu	603		1 442 105,30		1 417 989,24
4.	Výnosy z prodaného zboží	604				
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609				
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641				
10.	Jiné pokuty a penále	642				
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643				
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644				
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645				
14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pr	646				
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647				
16.	Čerpání fondů	648	3 397 573,29		126 644,00	
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	26 671,06	8 558,80	262 645,07	357,12
II.	Finanční výnosy		5,00			
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661				
2.	Úroky	662	5,00			
3.	Kurzové zisky	663				
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664				
6.	Ostatní finanční výnosy	669				
IV.	Výnosy z transferů		49 335 593,64		44 007 600,36	
1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671				
2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	49 335 593,64		44 007 600,36	
C.	VÝSLEDEK HOSPODÁŘENÍ					
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-	-178 996,79	188 262,81	70 489,80	141 629,23
2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-	-178 996,79	188 262,81	70 489,80	141 629,23